

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

Aynı toprak üzerinde yaşayan ve aynı devlete vatandaşlık ile bağlı olan kişilere **vatandaş** denir. Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişilere **etkin vatandaş** denir.

SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN FAYDALARI

- Sosyal bilgiler dersi etkin bir vatandaş olarak kişiye birçok açıdan fayda sağlar.
- Sosyal bilgiler dersinin faydaları şunlardır:
 - » Tarihi eserlerin ve doğal varlıkların farkına varmayı sağlar.
 - » Türkiye Cumhuriyeti'nin dayandığı temel ilkeleri öğretir.
 - » Türk tarihinin öğrenilmesi amaçlanır.
 - » Vatandaşlık görevi ve sorumlulukların öğrenilmesini sağlar.
 - » Hem ülkemizi hem de tüm dünyayı tanımaya sağlar.
 - » Yardımlaşma ve karar verme duygularını geliştirir.
 - » Herkesin yasalar önünde eşit olduğunu kavratır.
 - » Öğrencilerin Türk milletine, Türk bayrağına ve Türk ordusuna karşı sevgi, saygı ve güven duygusunu artırır.
 - » Atatürk ilke ve inkılaplarının önemini anlaşılması ve bunların korunması bilincinin yerleşmesini sağlar.
 - » Bilim ve teknolojinin gelişmesinin insan hayatı üzerindeki etkilerini öğretir.
 - » Beraber yaşama, sorumluluk alma, yardımlaşma ve karar verme duygularını geliştirir.
 - » İnsanların birbirlerine karşı olan hak ve sorumluluklarını kavramalarını sağlar.

OLAYLAR VE SONUÇLARI

Olay: Ortaya çıkan, oluşan durum, ilgi çeken veya çekebilecek özellikte olan her türlü işe denir.

- Deprem, çığ, trafik kazası vb. durumlar birer olaydır.
- Olaylar yaşamın birçok alanını etkiler ve kişiler de bu olaylardan farklı şekillerde etkilenir.
- Toplumdaki her birey bir olaydan aynı derecede etkilenmeyebilir.
- Olayların etkileri kimi zaman kişiyle ya da yaşanan ülkeyle sınırlı kalmaz.
- Olaylar tüm dünyayı ve canlıları etkileyebilir.
- Yaşanılan olayların farklı neden ve sonuçları vardır.
- Bu farklılık kişilerin farklı duygular yaşamalarına neden olur.
- Bu yüzden insanlar karşılarındaki kişileri anlayabilmek için empati kurmalıdır.

Bir Olayın Çok Boyutluluğunu İncelerken Cevaplanması Gereken Sorular

- Olay kimleri etkilemiştir?
- Olayın nedenleri nelerdir?
- Olayın insanlara etkileri nelerdir?
- Olayın sonuçları nelerdir?

TEST 1

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Sosyal bilgiler dersi Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak gelişimimize katkı sağlar.

Sosyal bilgiler dersinin bize kazandırdıkları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sorunlar karşısında tepkisiz kalmamızı sağlar.
B) Vatandaş olarak haklarımızın neler olduğunu öğretir.
C) Sorumluluklarımızı bilmemize katkıda bulunur.
D) Birey olarak toplum ve devlet arasındaki ilişkileri anlamamızı sağlar.
2. Sosyal bilgiler dersi sayesinde öğrenciler topluma uyum sağlayan bir kişilik kazanır. Topluma uyum sağlamış bir birey kurallara saygılı olur, haklarını bilir ve kullanır.

Aşağıdakilerden hangisi topluma uyum sağlamış olan insanlardan beklenebilecek bir davranış değildir?

- A) Vatandaşlık hak ve sorumluluklarının bilincindedir.
B) Haksızlığa uğradığında hakkını kaba kuvvet kullanarak savunur.
C) Başkalarının haklarına saygılı olur.
D) Kurallara uygun davranışlar sergiler.
3. **Elif:** Sınıfımızda, her yıl yapılan sınıf başkanı seçimlerine katılıyorum. Bu seçimde aday olan arkadaşlarım yaptıkları konuşmalar ile yapacakları faaliyetler hakkında bize bilgi veriyorlar. Biz de bu bilgilerden hareketle, kime oy vereceğimizi belirleyip seçimimizi yapıyoruz.

Yukarıda verilen faaliyet sosyal bilgiler dersinin amaçlarından hangisini kazandırmıştır?

- A) Eğitimin önemini vurgulamak
B) Demokrasi kültürünü benimsemek
C) Tarihi ve kültürel değerleri korumak
D) Demokrasi kültürünü benimsemek

4. Hüseyin Bey ve oğlu Eren akşam Galatasaray - Fenerbahçe arasında yapılacak olan kupa maçı için çok heyecanlıydılar. Akşam olunca Hüseyin Bey ve Eren futbol maçını büyük bir heyecan içerisinde izlemeye başladılar. Ancak evin annesi Figen Hanım maça ilgi duymadığı için Genel Ağ'da dizi izlemeyi tercih etmiştir.

Verilen parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Olaylar insanların vakitlerini heyecanlı geçirmesini sağlar.
B) Olaylar sadece tek bir nedene bağlı değildir.
C) Olayların her zaman tek bir sonucu vardır.
D) Aynı olaylar kişileri farklı şekillerde etkilemektedir.

5. Covid-19 salgını Çin'de başlayıp tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Bu salgın meslek gruplarını farklı bir şekilde etkilemiştir. Hemşire Semra Hanım'ın salgın yüzünden çalışma saatleri artmış ve çocuklarına yeteri kadar vakit ayıramamıştır. Ancak bu durum maske üreticilerinin işlerinin açılmasını sağlamıştır.

Covid-19 salgınının Semra Hanım ve maske üreticilerini farklı şekilde etkilemesi aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Olayların nedenlerine
B) Olayların çok boyutluluğuna
C) Olayların sebeplerine
D) Olayların önemine

6. **Semra:** Mahmut Hoca bugün okula gelmemiş.

Murat: Okuldan kaçabilirim o zaman.

Özlem: Ders boş geçer, top oynarız.

İbrahim: Ah canımm, niye gelmedi ki Mahmut Hoca!

Yukarıdaki diyalogdan çıkarılabilecek genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boş dersler top oynamak için çok uygundur.
B) Okuldan kaçmak olumsuz bir davranıştır.
C) Aynı olay, kişilerde farklı etkiler oluşturabilir.
D) Öğretmenlerin de devamsızlık hakkı vardır.

HAKLARIMI VE SORUMLULUKLARIMI BİLİYORUM

- Bireyler yaşamı süresince farklı zamanlarda birden fazla grup ve kurumda yer alabilir.

GRUP

Ortak bir amaç için bir araya gelen en az iki veya daha fazla kişiden oluşan, belirli beklenti ve amaçları paylaşan insan topluluğuna **grup** denir.

Örnek: Aile üyeleri, sınıf arkadaşları, belirli bir kulübün üyeleri, spor takımının üyeleri, resim ve müzik kulüpleri vb. gruba örnek olarak verilebilir.

KURUM

Toplumun dil, din, aile, hukuk, mülkiyet gibi kişilerce oluşturulan, belirli bir düzenli yasası bulunan, köklü bir yapıyı içeren, devletle ilişkisi bulunan yapı ve birliklere **kurum** denir.

Örnek: Okul, hastane, sağlık ocağı vb. kuruma örnek verilebilir.

Grubun Özellikleri

- Büyük ve küçük olabilir.
- Resmi veya özel olabilir.
- Uzun veya kısa süreli olabilir.
- Üyeleri etkileşim içindedir.

Kurumun Özellikleri

- İşleyişi kanun ile belirlenir.
- Çalışanların ücretleri kurum tarafından belirlenir.
- Uzun sürelidir.
- Bireylerin belirli hak ve sorumlulukları vardır.

HAK

Herhangi bir bireyin sahip olduğu ve yapmakta serbest olduğu şeylere **hak** denir.

Örnek: Teneffüste okulun bahçesinde oynamak, kişinin eğitimi için gerekli ihtiyaçlarının karşılanmasını talep etmesi haklıdır.

SORUMLULUK

Kişinin kendi davranışlarının veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonucunu üstlenmesine **sorumluluk** denir.

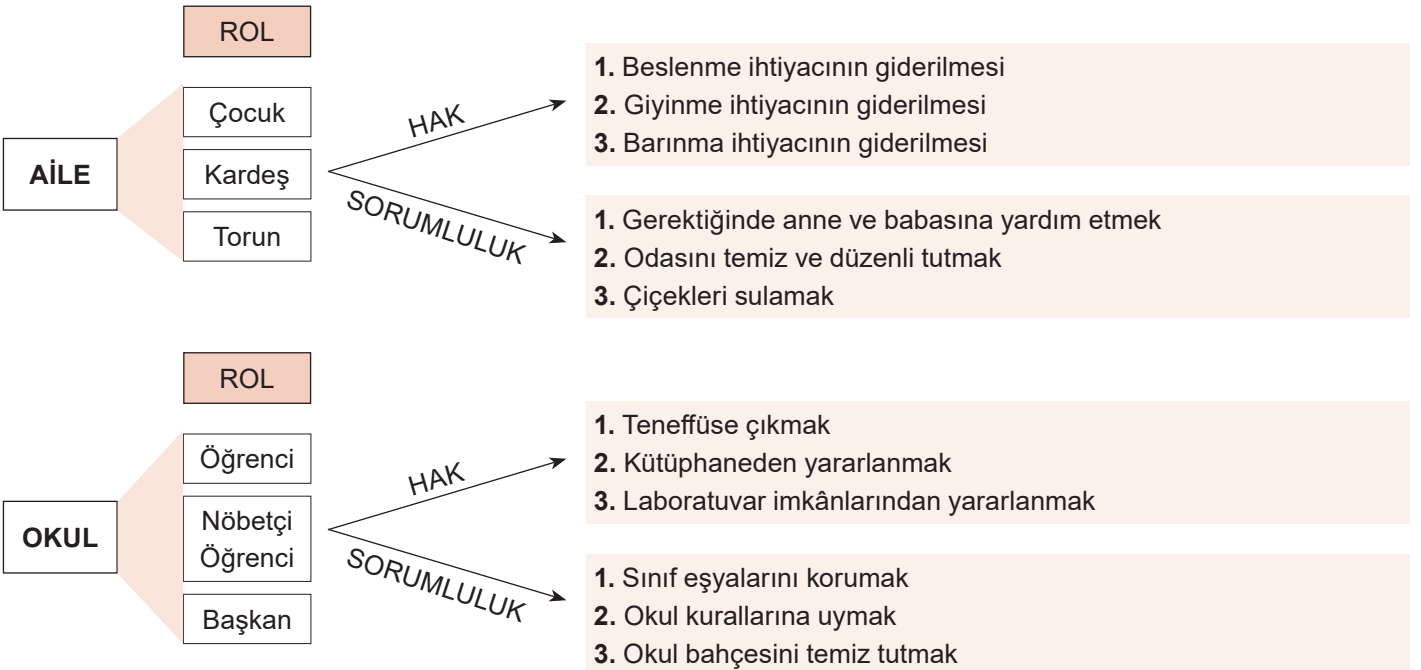
Örnek: Evde dersleri tekrar etmek, okul kurallarına uymak sorumluluktur.

ROL

Kişinin yapacağı bir işte veya bulunduğu grup veya kurumda üzerine düşen görevlere **rol** denir.

Örnek: Okulda; öğrenci, ailede; çocuk, kardeş, torun, okul takımında; kaptan olmak vb.

- Kişinin ailesinde ve okulunda çeşitli rol, hak ve sorumlulukları vardır.

TEST 2

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1.

	DAVRANIŞ	ROL
I	Ders çalışmak	Öğrenci
II	Fabrika kurallarına uymak	İşçi
III	Güvenliği sağlamak	Polis
IV	Okulu yönetmek	Sanatçı
V	Kamp kurallarına uymak	Doktor

Yukarıdaki davranış - rol eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?

- A) IV ve V B) II ve III
C) III ve IV D) I ve V

2. **Merve:** Çevremdeki insanlar bana farklı ifadelerle seslenir. Babam "kızım", dedem "torunum", kardeşim "abla", sınıf arkadaşlarım "başkan" diye çağırıyor. Evde vaktinde yatıyorum ama odamı düzenli tutamıyorum. Arkadaşlarımla oyun oynuyorum ve çok eğleniyorum. Oyunlar sırasında arkadaşlarıma saygılı davranıyorum. Okulda öğrenciyim. Temiz ve düzenli bir sınıfta eğitim almaya hakkım var.

Yukarıdaki açıklamayı yapan Merve'nin aşağıdaki gruplardan hangisinde yer aldığı söylenemez?

- A) Aile
B) Okul
C) Arkadaş
D) Memur

3. Beşinci sınıfa giden Onur dört çocuklu bir ailenin en küçük çocuğudur. Onur ailesinin sözünü dinler, ödevlerini de zamanında yapar. Okulunun basketbol takımında oynar aynı zamanda izcilik kulübüne üyedir.

Onur ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sorumluluk sahibidir.
B) Farklı rollere sahiptir.
C) Tek bir gruba üyedir.
D) Aile büyüklerine saygılıdır.

4.

İçerisinde bulunduğumuz gruplarda uyum ve birlikteliğin oluşmasında hak ve sorumluluklara dikkat etmek çok önemlidir. Okul içerisinde huzurun ve düzenin sağlanmasında bireyin hak ve sorumluluklarına uygun davranması gerekmektedir.

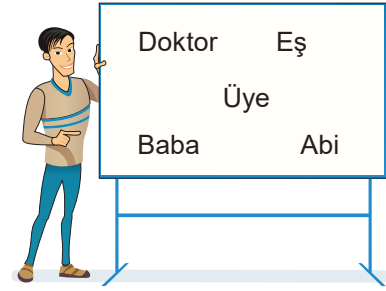
Buna göre;

- I. Sınıfı temiz tutmak
II. Okul kurallarına uymak
III. Sınıf başkanlığına aday olmak

yukarıda verilenlerden hangileri okulda sahip olduğumuz haklar arasında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III

5.

Yavuz Selim Bey birden fazla grup ve kurumda farklı rolleri yerine getirmektedir.

Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi Yavuz Selim Bey'in görev aldığı kurum ve gruplardan biri değildir?

- A) Hastane
B) Aile
C) Sendika
D) Belediye

6. Sorumluluk, bireylerin yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesidir. Bireyler toplum içinde üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdür.

Aşağıdakilerden hangisi 5. sınıf öğrencisi Ceyda'nın sorumluluklarından biri değildir?

- A) Odasını toplaması
B) Okul kurallarına uyması
C) Herkese karşı saygılı olması
D) Akşam yemeğini yapması

ÇOCUK HAKLARI HER YERDE

- Dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklara **çocuk hakları** denir.
- Çocuk hakları **Çocuk Hakları Sözleşmesi** ile güvence altına alınmıştır.
- BM Genel Kurulu, 20 Kasım 1989 tarihinde **Çocuk Haklarına Dair Sözleşme**'yi kabul etmiştir.
- 20 Kasım "**Dünya Çocuk Hakları Günü**" olarak her yıl kutlanmaktadır.
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi Türkiye 14 Ekim 1990'da imzalamıştır.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'ndeki bazı haklar şunlardır:

Madde 23

Taraf devletler, zihinsel ya da bedensel özürlü çocukların saygınlıklarını güvence altına alan, özgüvenlerini geliştiren ve toplumsal yaşama etkin biçimde katılmalarını kolaylaştıran şartlar altında eksiksiz bir yaşama sahip olmalarını kabul ederler.

Madde 24

Taraf devletler, çocuğun olabilecek en iyi sağlık düzeyine kavuşma, tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini veren kuruluşlardan yararlanma hakkını tanırlar. Taraf Devletler, hiçbir çocuğun bu tür tıbbi bakım hizmetlerinden yararlanma hakkından yoksun bırakılmamasını güvence altına almak için çaba gösterirler.

Madde 28

Taraf devletler, ilköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hâle getirirler.

Ortaöğretim sistemlerinin genel olduğu kadar mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütlenmesini teşvik ederler ve bunların tüm çocuklara açık olmasını sağlarlar ve gerekli durumlarda mali yardım yapılması ve öğretimi parasız kılmak gibi uygun önlemleri alırlar.

Madde 31

Taraf devletler, çocuğun dinlenme, boş zaman değerlendirme, oynama ve yaşına uygun eğlence (etkinliklerinde) bulunma, kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkını tanırlar.

TEST 3

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Rize'ye çay toplama zamanı yüzlerce tarım işçisi mevsimlik göç etmektedir. Bu işçiler gittikleri yerlere çocuklarını da götürmektedirler. Bu çocuklar okula gitmemekte, tarım alanlarında çalışarak ailelerine destek olmaktadır. Geceyi çoğu zaman çadırlarda geçiren çocuklar sağlıklı ve yetersiz beslenmektedir.

Buna göre çocuklarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sağlık hakkını yeterince kullanamadıklarına
B) Eğitim hakkına engel olduğuna
C) Barınma hakkından yeterince yararlanamadıklarına
D) Çalışma hakkı sayesinde maddi açıdan güçlü olduklarına

2.

Yukarıdaki görselde çocuklar aşağıdaki haklarından hangisini kullanmaktadır?

- A) Barınma hakkını
B) Seyahat etme hakkını
C) Beslenme hakkını
D) Oyun oynama hakkını

3. **Derya:** 5. sınıfa gidiyorum. Okuldan sonra eve geldiğimde önce biraz dinleniyorum. Sonra ödevlerimi bitiriyorum. Boş zamanlarımda benden küçük kardeşimle oyun oynamayı çok seviyorum. Ara sıra annemle yürüyüş yapmaya gidiyoruz. Akşamları yemek yedikten sonra annem, babam ve kardeşimle sohbet ediyorum. Ailem söylediklerimi dikkatlice dinliyor. Benim düşüncelerime saygı gösteriyor.

Buna göre Derya'nın aşağıdaki haklarından hangisini kullandığından bahsedilmemiştir?

- A) Oyun oynama hakkı
B) Eğitim hakkı
C) Sağlık hakkı
D) Düşünceyi açıklama hakkı

4. **Elif:** Dün akşam haberlerinde tüm dünyada ve ülkemizde etkili olan korona virüs (Covid-19) sebebiyle şehirler arası yolculuğun bir süre yasaklandığını duydum. Bu yüzden babam yaz tatilinde tatil merkezine gidemeyeceğimizi söyledi. Ben ve kardeşim bu duruma çok üzüldük. Ama babam korona virüs (Covid-19) sona erdiğinde bizi istediğimiz yere götüreceğine dair söz verdi. Bu bizi çok mutlu etti.

Buna göre Elif ve kardeşinin ihlal edilen çocuk hakkı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beslenme hakkı
B) Yaşama hakkı
C) Eğitim alma hakkı
D) Seyahat etme hakkı

5. **David:** Benim ülkemde belli bir yaşın altındaki çocuklar çalıştırılmaz. Bütün çocukların eşit şartlarda eğitim almalarına önem verilir. Sağlık sorunlarını önlemek için tedbirler alınır.

David'in konuşmasından hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Çocuk haklarının korunmasına önem verilmektedir.
B) Dünya'daki tüm ülkeler çocuklara aynı hakları tanımaktadır.
C) Erkek çocuklara daha fazla imkân sunulmaktadır.
D) Bütün sağlık sorunlarının önüne geçilebilmiştir.

6. Yaşamları boyunca çocuklar çeşitli güçlüklerle karşılaşabilir, en temel haklarını bile kullanamayacak bazı durumlar yaşayabilirler. Savaşlar, doğal afetler ve yoksulluk gibi daha birçok nedenden dolayı haklarını kullanmakta güçlük çekebilirler.

Çocukların temel haklarını koruyamadıkları durumları tespit ederek dünya kamuoyuna açıklayan uluslararası kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupa Birliği
B) UNICEF
C) IMF
D) Dünya Bankası

TARİHE YOLCULUK

Mezopotamya Medeniyetleri

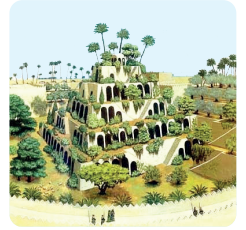
Sümerler

- Sümer şehir devletlerine site adı verilmiştir.
- Önemli siteler arasında; Ur, Uruk, Kiş ve Lagaş yer alır.
- Siteleri Patesi veya Ensi denilen rahip krallar yönetirdi. Ziggurat adı verilen büyük tapınaklar inşa etmişlerdir.
- Tarihin ilk edebi eserlerini Sümerler vermişlerdir. (Gılgamış, Tufan, Yaratılış destanları)
- Tarihte ilk Ay yılı esaslı takvimi ve yazıyı (çivi yazısı) ilk kez kullanan uygarlık Sümerler'dir.
- Sümerler ilk tekerleği icat ederek aynı zamanda tekerlekli araba kullanmışlardır.

Babiller

- Sami kökenli Amurrular tarafından Fırat Nehri kenarında kurulmuşlardır.
- Başkenti Babil'dir.
- Krallıkla yönetilen Babillerin en önemli kralları Hammurabi'dir.
- Hammurabi, tarihte ilk anayasa olarak kabul edilen Hammurabi Yasaları'nı hazırlamıştır.
- Babillerin en önemli eserleri Babil Kulesi ve Babil'in Asma Bahçeleri'dir.

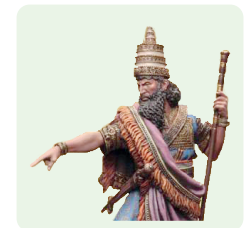
Asurlar

- Asurların başkenti Ninova şehridir.
- Çivi yazısını Anadolu'ya getirip Anadolu'da tarihi çağların başlamasına zemin hazırlamışlardır.
- Kayseri'deki Karum - Kaniş Asurların Anadolu'daki ticaret merkezidir.
- Asurlara ait tabletler Anadolu'daki en eski yazılı eserlerdir. (Kültepe Tabletleri)
- Tarihin bilinen ilk kütüphanesini kurmuşlardır.
- Su ihtiyacını karşılamak için uzun kanallar inşa etmişlerdir.

Akadlar

- Sami kökenli Akadlar Arap Yarımadası'ndan gelerek Orta Mezopotamya'ya yerleşmişlerdir.
- En önemli yöneticileri Kral Sargon'dur.
- Başkentleri Agade şehridir.
- Akadlar, çok tanrılı bir inanç sistemi benimsemişlerdir.
- Sümerler tarafından yıkılmışlardır.

TEST 4

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Sümerler, Mezopotamya'da kurulan ilk medeniyettir. İnsanlık tarihi bakımından önemli olan çivi yazısını icat etmişlerdir. Tekerleği icat etmeleri ulaşım alanında kolaylık sağlamıştır. Ziggurat denilen çok katlı tapınaklar inşa etmişlerdir. Bu yapıları okul, tahıl ambarı ve gözlemevi olarak kullanmışlardır. Astro-nomi çalışmaları sonucunda Ay yılı takvimini bulmuşlardır.

Buna göre Sümerler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çok tanrılı inanca sahiptirler.
B) Bilimsel alanda çalışmalar yapmışlardır.
C) Döneminin en güçlü devletidir.
D) Ticareti geliştirerek zenginleşmişlerdir.
2. Babil Kralı Hammurabi sert kanunlar hazırlamıştır. Bu kanunlarda; aile, miras ve kişi haklarına da yer vermiştir.

Buna göre Babil Kralı Hammurabi aşağıdaki alanların hangisinde çalışmalar yapmıştır?

- A) Hukuk
B) Astronomi
C) Fizik
D) Tarih
3. Mezopotamya'da kurulan medeniyetler, edindikleri bilgiler ve yaptıkları faaliyetlerle insanlık tarihine birçok katkıda bulunmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Mezopotamya medeniyetlerinden biri değildir?

- A) Lidyalılar
B) Babiller
C) Asurlar
D) Sümerler

4. Sosyal bilgiler öğretmeni, Burak'tan Mezopotamya medeniyetleri ile ilgili bir metin oluşturmasını istemiştir.

Burak çalışmasını yaparken aşağıdaki kavramlardan hangisini kullanırsa hata yapmış olur?

- A) Ziggurat
B) Karum
C) Midas Anıtı
D) Hammurabi

5. Sümerler ziggurat denilen büyük tapınaklar inşa etmişlerdir. Bu yapılar piramide benziyordu. Asansörün icadına daha binlerce yıl olduğu için Sümerler yapının üst katlarına merdivenle çıkıyorlardı. Zigguratlar hem okul hem gözlemevi hem de tarım ürünlerinin saklandığı depolardı.

Buna göre Sümerlerde zigguratların aşağıdaki amaçlardan hangisi için kullanıldığı söylenemez?

- A) Din
B) Bilim
C) Eğitim
D) Askerlik

6. Çivi yazısını Anadolu'ya getirip Anadolu'da tarihi çağların başlamasına zemin hazırlamışlardır. Başkenti Ninova'dır. Kültepe Tabletleri Anadolu'daki en eski yazılı eserlerdir. Tarihin bilinen ilk kütüphanesini kurmuşlardır. Mezopotamya'dan Mısır'a kadar büyük bir imparatorluk kurmuşlardır.

Özellikleri verilen Mezopotamya medeniyeti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sümerler
B) Asurlar
C) Babiller
D) Akadlar

Anadolu Medeniyetleri

Hititler

- Merkezi Hattuşaş'tır. (Çorum - Boğazköy)
- Tavananna denilen kraliçe yönetimde etkilidir.
- Soylulardan oluşan Pankuş Meclisi önemli kararların alınmasında etkilidir.
- Çok tanrılı inanç vardır.
- Hititler önemli gördükleri olayları anal (yıllık) denilen tabletlere yazmışlardır.

- İvriz ve Yazılıkaya kabartmaları önemli eserlerindedir.
- Tarihin bilinen ilk yazılı antlaşması olan Kadeş Barış Antlaşması Hititlerle Mısırlılar arasında imzalanmıştır.
- Frigler tarafından yıkılmışlardır.

Urartular

- Doğu Anadolu Bölgesi'nde kurulmuştur.
- Başkenti Tuşpa'dır.
- Urartular, Van sınırlarındaki başkentleri Tuşpa'ya kale, su kanalları ve barajlar inşa ederek mimari alanda ileri düzeye ulaşmışlardır.
- Kral Menua'nın yaptırdığı 56 km uzunluğundaki Me-

- nua (Şamran) Su Kanalı günümüzde hâlâ Van'da hizmet vermektedir.
- Çok tanrılı dine inanan Urartuların en önemli tanrısı Haldi'dir.
- Medler bu devlete son vermiştir.

Frigler

- Hititlerin yıkılmasından sonra Anadolu'da Sakarya Irmağı'nın çevresinde güçlü bir devlet kurmuşlardır.
- Merkezi Gordion'dur. (Ankara - Polatlı)
- Friglerin en tanınmış kralı Midas'tır.
- Başkentleri Gordion'da yapılan kazılarda tunçtan yapılmış çengelli iğnelere rastlanmıştır. (Fibula)
- Tarım çok önemli olduğu için tarıma dayalı cezalar da çok ağırdır.

- Kibele, Friglerde en büyük tanrı olarak kabul edilir.
- Tarihte ilk kez fabl denilen hikâyeye türünü kullanmışlardır.
- Tapates adı verilen halı ve kilimleri ünlüdür. Friglere Kimmerler son vermiştir.

Lidyalılar

- Batı Anadolu'da Gediz ve Büyük Menderes ırmakları arasında kalan bölgede kurulmuşlardır.
- Merkezi Sard'dır. (Sardes) Lidyalılar ticaret yaparak zenginleşmişlerdir.
- Tarihte parayı kullanan ilk uygarlık Lidyalılardır.
- Lidyalıların parayı bulmasıyla toplumlar arası ticaret kolaylaşmış ve hızlanmıştır.

- Paranın icadı, ticari hayatta kullanılan takas (değiş-tokuş) usulünü sona erdirmiştir.
- Tarihteki ilk ticaret yolu olan Kral Yolu'nun bir kısmını inşa etmişlerdir.
- Persler Lidyalılara son vermiştir.

İyonlar

- Batı Anadolu'da kurulan bir medeniyettir.
- Şehir devletleri hâlinde yaşamışlardır. (İzmir, Efes, Milet, Foça)
- Koloniler kurarak deniz ticaretinde ileriye gitmişlerdir.
- Tıp biliminin kurucusu Hipokrat, Filozof Tales, tarihin babası Herodot burada yaşamıştır.

- Fenikelilerden aldıkları alfabeyi geliştirerek Latin alfabesinin ortaya çıkmasını sağlamışlardır.
- Artemis Tapınağı, Celsus Kütüphanesi ve Efes Antik Tiyatrosu İyonlardan günümüze kalan eserlerdir.
- Persler tarafından yıkılmışlardır.

TEST 5

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Aşağıda eski Anadolu medeniyetlerinin haritası verilmiştir.

Buna göre haritaya bakarak aşağıdaki yorumlardan hangisini yapamayız?

- A) Urartular yüz ölçümü büyük olan uygarlıklardandır.
 B) İyonlar denizcilik faaliyetlerinde bulunmuşlardır.
 C) Frigler birçok konuda Hititleri örnek almışlardır.
 D) Anadolu'da birden fazla medeniyet yaşamıştır.
2. Aşağıdakilerden hangisi Hititlerde demokratik uygulamaların olduğunu gösterir?
- A) Yönetimde Pankuş Meclisi'nin bulunması
 B) Anal denilen tarih yazıcılığının olması
 C) Çok tanrılı inanca sahip olmaları
 D) Anadolu medeniyetlerinin temelini oluşturmaları

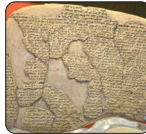
3.

İlk para

Fibula

Kadeş
Antlaşması

Yukarıdaki verilen icatlar ve antlaşma aşağıdaki devletlerle eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) İyon
 B) Lidya
 C) Frig
 D) Hitit

4.

MEDENİYETLER

Hititler, Sümerlere ait çivi ve Mısırlılara ait hiyeroglif yazılarını kullanmışlardır.

Frigler, tapates adı verilen halı ve kilimleri ile ünlüdür.

Lidyalılar, ticaret yaparak zenginleşmişlerdir.

İyonlar, şehir devletleri şeklinde yaşamışlar ve koloniler kurmuşlardır.

Tabloda verilen bilgilere göre;

- I. Hititler başka medeniyetlerden etkilenmişlerdir.
 II. Lidyalılar refah içinde bir hayat sürmüşlerdir.
 III. Friglerin halı dışında bir uğraşı olmamıştır.
 IV. İyonlarda birlik ve beraberlik yoğun olarak görülmüştür.

yukarıdaki çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve IV
 B) I ve II
 C) III ve IV
 D) I, II ve III

5. Anadolu medeniyetlerinden biri olan Frigler öküz öldürene ve saban kırana ağır cezalar vermişlerdir.

Bu durumun amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayvanları koruma altına almak
 B) Et üretimini arttırmak
 C) Ticareti canlandırmak
 D) Tarım faaliyetlerini geliştirmek

6.

- Van Gölü civarında kurulmuştur.
- Tuşpa başkentleridir.
- Madencilikte ve maden işlemeciliğinde çok başarılıydılar.

Özellikleri verilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sümerler
 B) Urartular
 C) Hititler
 D) Lidyalılar

GÜZEL ÜLKEM

- Ülkemiz doğal güzellik ve tarihi eserler yönünden zengindir.

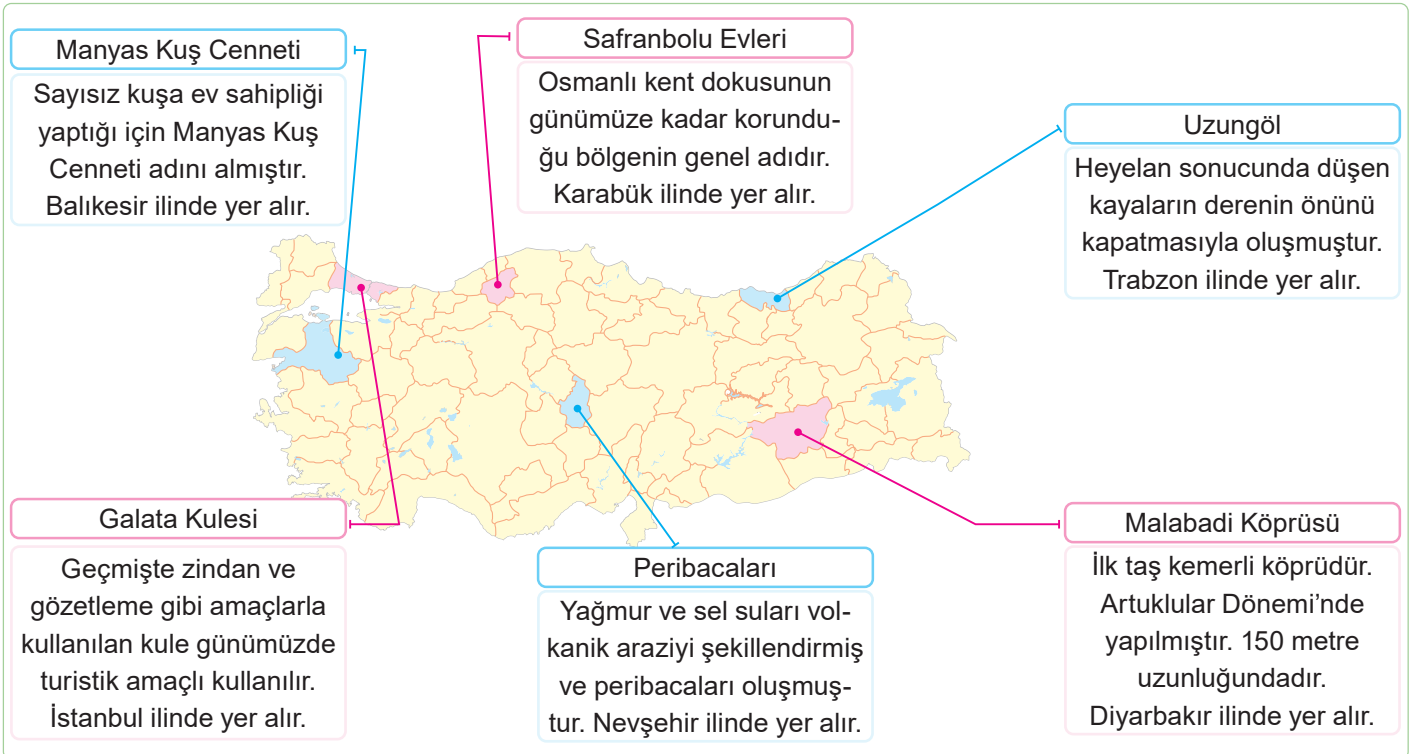
Ülkemizdeki doğal güzellik ve tarihi eserlerden bazıları şunlardır:

Doğal Güzellik

- Doğada kendiliğinden var olup, insan eliyle oluşturulmamış, doğada rastlanıldığı gibi doğaya uygun olan tabii alanlara **doğal varlık** denir.
- Ülkemizdeki dağlar, denizler, ormanlar, göller, akarsular, ırmaklar ve şelaleler doğal alanlara örnektir.
- Türkiye'deki bazı doğal güzellikler şunlardır:
 - » Yedigöller Milli Parkı (Bolu)
 - » Düden Şelalesi (Antalya)
 - » Damlataş Mağarası (Antalya)
 - » Ölüdeniz (Muğla)
 - » İnsuyu Mağarası (Burdur)
 - » Kuş Cenneti (Balıkesir)
 - » Manavgat Şelalesi (Antalya)
 - » Kelebekler Vadisi (Muğla)
 - » Meke Gölü (Konya)
 - » Cennet ve Cehennem Obruqları (Mersin)
 - » Ayder Yaylası (Rize)
 - » Ağrı Dağı (Ağrı)
 - » Muradiye Şelalesi (Van)

Tarihi Eser

- Geçmişten günümüze kadar gelen ve insan eliyle oluşturulan eser, kalıntı ve izlere **tarihi eser** denir.
- Tarihi eserler ait oldukları dönemlerin özellikleri ve yaşayışları hakkında ipuçları verir.
- Yapılan kazılar sonucu çıkarılan kaplar, süs eşyaları ve heykeller tarihi eser kalıntılarıdır.
- Türkiye'deki bazı tarihi eserler şunlardır:
 - » Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)
 - » Diyarbakır Kalesi ve Surları (Diyarbakır)
 - » Efes (İzmir)
 - » Truva Antik Kenti (Çanakkale)
 - » Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)
 - » Sümela Manastırı (Trabzon)
 - » Harran ve Şanlıurfa yerleşimleri (Şanlıurfa)
 - » Hattuşaş (Çorum)
 - » Çatalhöyük (Konya)
 - » Göbeklitepe (Şanlıurfa)

■ Tarihi Eserler

■ Doğal Güzellikler

TEST 6

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Peribacalarının şapka şekli ignimbirit gibi sert kayaçtan meydana gelmiştir. Yağmur ve sel sularının volkanik araziye şekillendirmesiyle oluşmuştur. Her yıl yurt içinde ve yurt dışında sayısız turistlerin ilgi odağı olmaktadır. Peribacalarını oluşturan gövde kısmı volkan külü ve tüften oluşur. Peribacaları asırlar öncesinde Hristiyanların ibadetlerini rahatça yapabilmek için 3. yüzyılda yaptıkları ibadethanelerin günümüze kadar aşınarak gelmesi ile oluşmuş şekillerdir.

Verilen bilgilerden hareketle Peribacaları ile ilgili;

- I. Ülke ekonomisine gelir sağlamaktadır.
II. Geçmişte dini amaçla kullanılmıştır.
III. Nevşehir ilinde bulunur.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız III

2.

Bu tarihi eser Diyarbakır ilinde yer almaktadır. Artuklar Dönemi'nde yapılmıştır.

Yukarıda görseli ve bilgisi verilen tarihi eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devegeçidi Köprüsü
B) Akarçay Köprüsü
C) Malabadi Köprüsü
D) Haburman Köprüsü

3. UNESCO tarafından belirlenen Dünya Miras Listesi'nde yer alır. Denizli ilimizdedir. Sularının pek çok hastalığa iyi geldiği bilinir.

Yukarıda özellikleri verilen doğal güzelliğimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pamukkale Travertenleri
B) Meke Gölü
C) Peribacaları
D) Manyas Gölü

4. Ülkemiz; çok çeşitli doğal güzelliklere sahiptir. Doğal güzelliklerimizin yanında tarihî eserler yönünden de oldukça zengin bir mirasa sahibiz. Çünkü ülkemizde Osmanlı, Selçuklu ve Roma gibi çeşitli devletlere ait eserler bulunmaktadır. Çevremize baktığımızda mutlaka doğal bir güzellik, tarihî bir mekân ya da eserle karşılaşırız.

Verilen açıklama dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Anadolu'nun zengin bir tarihe ve kültüre sahip olduğuna
B) Anadolu'da geçmişte birçok medeniyetin kurulduğuna
C) Anadolu medeniyetlerinin bıraktığı eserlerin yok olduğuna
D) Ülkemizin doğal güzellikler açısından zengin olduğuna

5. Aşağıda Türkiye'nin doğal ve tarihi güzellikleri verilmiştir.

	Doğal Güzellikler		Tarihi Güzellikler
1.	Marmara Gölü	A.	Rumeli Hisarı
2.	Cumalıkızık	B.	Silifke Kalesi
3.	İnsuyu Mağarası	C.	Kurşunlu Şelalesi
4.	Ölüdeniz	D.	Döner Kümbet

Yukarıdaki tabloda hangi maddelerin yeri değiştirilirse yapılan sınıflandırma doğru olur?

- A) 1 ve A B) 2 ve C
C) 3 ve B D) 4 ve D

6. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de bulunan tarihi mekânlar arasında yer almaz?

- A) Aspendos Tiyatrosu
B) Efes Antik Kenti
C) Muradiye Şelalesi
D) Ani Harabeleri

KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİMİZ

KÜLTÜR

- Bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü sanatı, inançları, örf ve adetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış tarzıdır.

Yemeklerimiz

- Ülkemizin farklı yörelerinin farklı yemekleri vardır.
- Bir yörenin yemekleri o bölgenin coğrafi özellikleri ile yakından ilgilidir.

Halk Oyunlarımız

- Halk oyunları konusunu doğadan, toplumsal olaylardan ve günlük yaşamdan alır.
- Elazığ'da çaydaçıra, Bitlis'te halay, Aydın'da ise zeybek oynanır.

Düğünlerimiz

- Kültürel öğelerimizden biri düğünlerimizdir.
- Düğünlerde yöreden yöreye değişen maniler söylenir. Türküler okunur.
- Davul zurna eşliğinde halaylar çekilir.

Geleneksel El Sanatlarımız

- Halıcılık Orta Asya'dan Anadolu'ya taşınan kültür ögesidir.
- Dokunan halılar Milas, Gördes, Kula, Bünyan ve Isparta gibi dokunduğu yörenin ismiyle bilinmektedir.
- Pazırık halısı dünyanın en eski halılarından biridir.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

Çay, ilk olarak Çin'de tüketilmeye başlandı ve zamanla dünyaya yayıldı. 1930'larda Rize'de Ziraat Mühendisi Zihni Derin'in çalışmalarıyla üretimi yaygınlaştı.

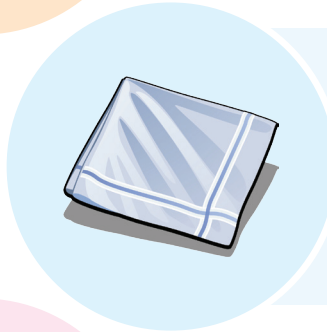

Türkiye çaydan vazgeçmeyen ülkelerden biridir. Kahvaltıda içilmeye başlanan çay, akşamın geç saatlerine kadar günün her saati tüketilmektedir.

Kolonyanın ilk olarak Almanya'nın Köln şehrinde icat edildiği söylenmektedir. Türkiye'de misafirlere kolonya sunmak gelenektir.

Mendil Kaşgarlı Mahmud'un Divânü Lügati't- Türk adlı eserinde cepte taşınan ipekli ya da pamuklu bez parçası karşılığında "ulatu" ve "savluk" olarak geçiyordu. Günümüzde de aksesuar olarak kullanılmaktadır.

Lokum, Osmanlı mutfağının en önemli tatlıları arasında yer almaktadır. Günümüzde lokum geleneği yerini çikolataya bırakmaya başladı.

Geçmişte lokum, kız istemelerinde, elçilerin yabancı ülke ziyaretlerine kadar götürülürdü.

TEST 7

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Düşünler kültürümüzün bir unsurudur ve geçmişten günümüze örf ve adetlerimizi yansıtır. Kız isteme, söz, nişan, kına gecesi ve düşün gibi gelenekler geçmişten günümüze süreklilik göstermiştir. Ancak eski zamanlarda gelinler at üzerinde götürülürken, günümüzde otomobil ve konvoy ile gelin gezdirilmektedir.

Buna göre verilen bilgilerden çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geleneklerimiz bozulmadan günümüze kadar gelmiştir.
B) Günümüzde düşün geleneği devam etmemektedir.
C) Kültürümüz zaman içinde değişim göstermiştir.
D) Geleneklerimiz süreklilik göstermeyen bir özelliğe sahiptir.

2. Kültür, insanların paylaştıkları bilgiyi, inancı, sanatı, gelenekleri ve kazanmış oldukları tüm becerileri ve alışkanlıkları kapsar. Bu nedenle toplumdaki dayanışmanın da temelini oluşturur.

Buna göre “kültür”ün toplumdaki dayanışmayı oluşturmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireyleri ortak noktalardan birleştirmesi
B) Zaman içinde değişmesi
C) İnsan davranışlarını etkilemesi
D) Toplumun gelişmesinde rol üstlenmesi

3. **Aşağıdakilerden hangisi kültürel değerlerimize zarar verecek uygulamalardan biridir?**

- A) Millî ve dini bayramlarımızı kutlamak
B) Toplumsal dayanışmaya önem vermek
C) Mağazalara yabancı isimler vermek
D) Bayramda büyüklerin ellerini öpmek

4. Kocaeli'ye bağlı Hereke'de dokunan halılarımız Fransa'dan Amerika'ya önemli yapıları süslemektedir. Hereke halısını diğer halılardan ayıran en önemli özellik, ipek olmasıdır. Dokunması büyük bir sabır ve özveri gerektirir. Boyutuna göre değişmekle birlikte dokunması bazen yıllar sürmektedir. Yağcı Bedir halıları; dokuyan insanların yaşamlarını, örf ve adetlerini, geçmişlerini yansıtmaktadır. Yağcı Bedir halılarında her motif ve renk ayrı bir ifade taşır. Genç kızlar aile büyüklerine ve sevgiliye söyleyemediklerini haliya aktarırlar. Örneğin; nazar boncuklarını kalp şeklinde haliya dokuyan kız “Artık ben büyüdüm, gelinlik çağa geldim, evlenmek istiyorum.” demektedir. Ejder motifi bir efsaneyi, eller bereketi, boynuz ise gücü simgelemektedir.

Yukarıdaki parçada halılarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Bir duyguyu anlatırlar.
B) Halılarımızın ünü ülke dışına yayılmıştır.
C) İnsan hayatından izler taşırlar.
D) Fabrikada dokunurlar.

5. Bir topluma ve millete kimlik kazandıran, diğer uluslarla arasındaki farkı belirlemeye yarayan, tarih boyunca meydana gelen ve kuşaktan kuşağa aktarılan her türlü duygu, düşünce, dil, din, sanat gibi o millete ait maddi ve manevi değerlerin bütününe kültür denir. Günlük hayatımızda birçok kültürel unsur vardır. Yiyecek - içeceklerimiz, geleneklerimiz, kıyafetlerimiz vb. kültürümüze ait olup bazıları değişerek bazıları da değişmeden günümüze kadar ulaşmıştır.

Aşağıda verilen kültürel unsurlarımızdan hangisi daha az değişime uğrayarak günümüze ulaşmıştır?

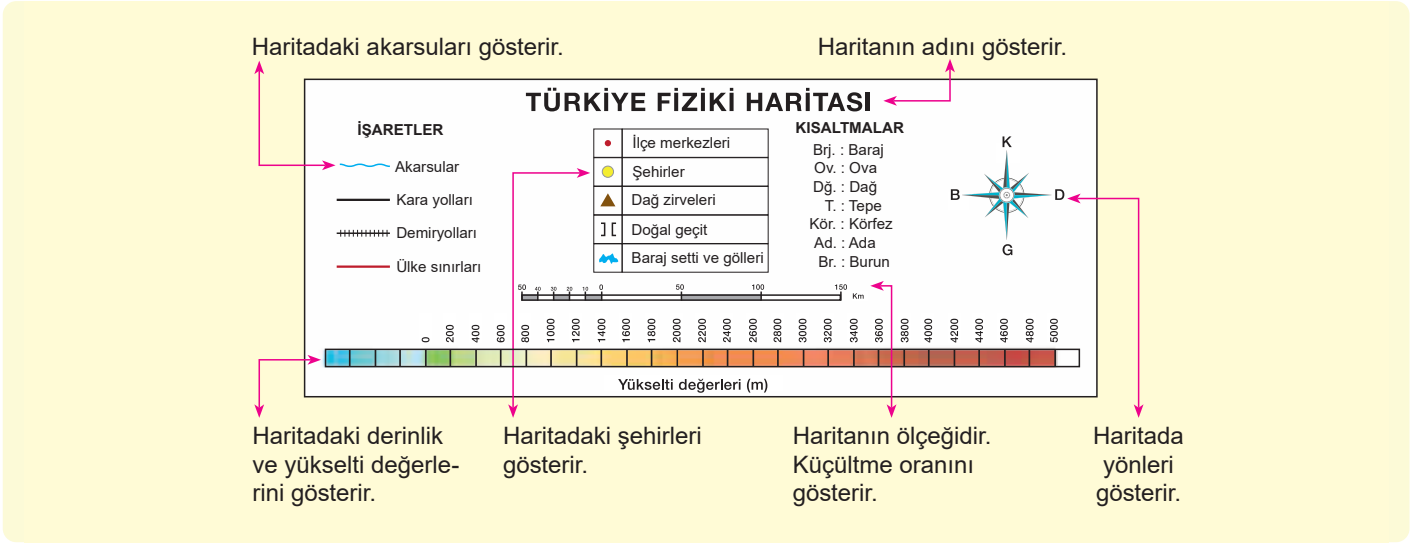
- A) Giysilerimiz B) Yemeklerimiz
C) Yapı kültürümüz D) El sanatlarımız

6. **Aşağıdakilerden hangisi kültürümüzü yansıtan unsurlardan biri değildir?**

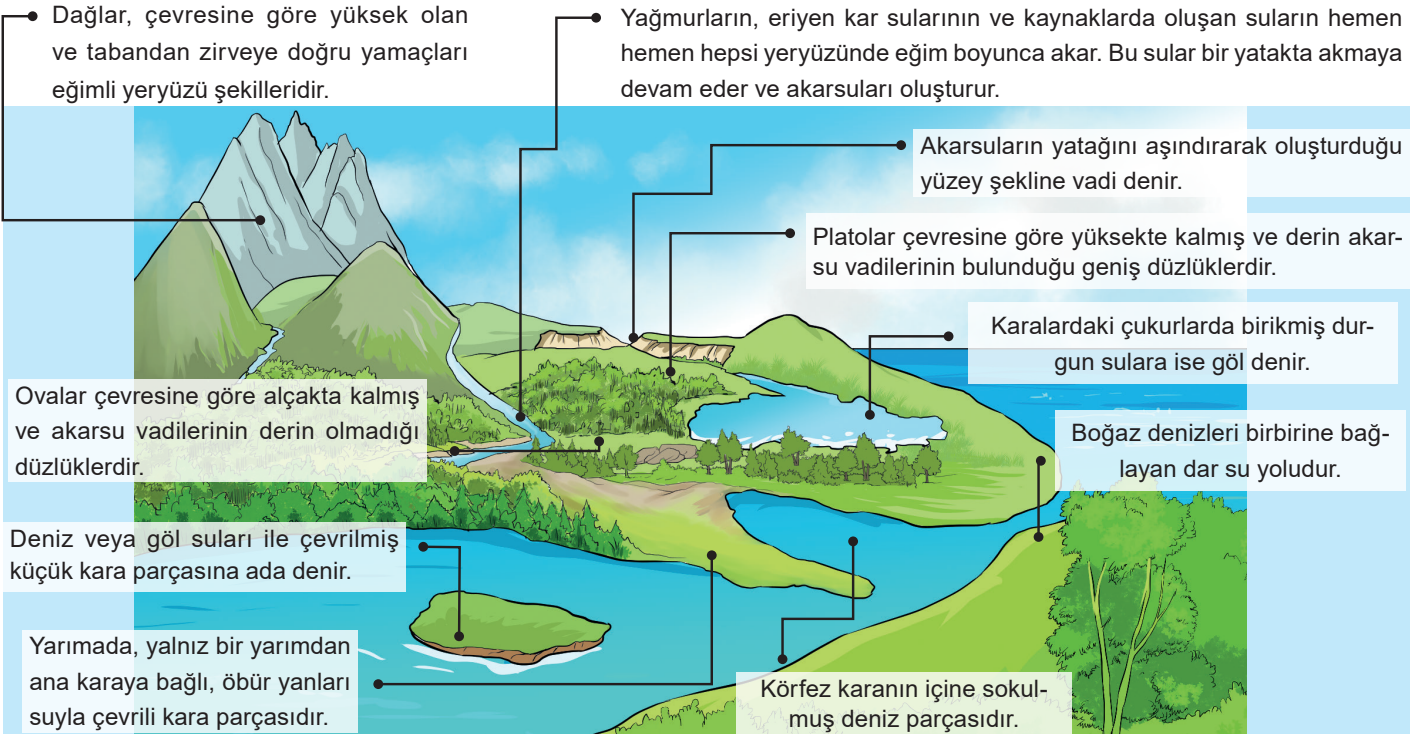
- A) Çay B) Kola
C) Lokum D) Kolonya

HARİTAYI TANIYORUM

- Yeryüzünün tamamının veya bir bölümünün kuş bakışı görünüşünün belli bir ölçeğe göre küçültülerek kâğıt üzerine aktarılmasına **harita** denir.
- Haritadaki küçültme oranına **ölçek** denir.
- Fiziki haritalar herhangi bir yerin dağlarını, ovalarını, platolarını ve akarsularını gösteren haritalardır.
- Haritalarda kullanılan özel işaretlerin ne anlama geldiği **harita işaretleri** bölümünde gösterilir.
- Haritalarda yer alan kentler, yükselti, yollar ve yerleşim yerlerine ait bilgiler çeşitli semboller ve renklerle gösterilmektedir.
- Bu renk ve sembollerin anlamları haritanın alt köşesinde **lejant** adı verilen bölümde gösterilmektedir.
- İşaretler çubuğundaki renkler yer şekillerinin deniz seviyesinden ne kadar yüksekte olduğunu ifade eder.
- Deniz seviyesi "0 (sıfır)" olarak kabul edilir.
- Deniz seviyesine yakın yerler yeşil rengin tonlarıyla ifade edilir.
- Yükselti arttıkça sarı ve kahverenginin tonlarıyla ifade edilir.
- Deniz, akarsu ve göller ise mavi renkte gösterilir.

FİZİKİ HARİTADA YER ŞEKİLLERİ

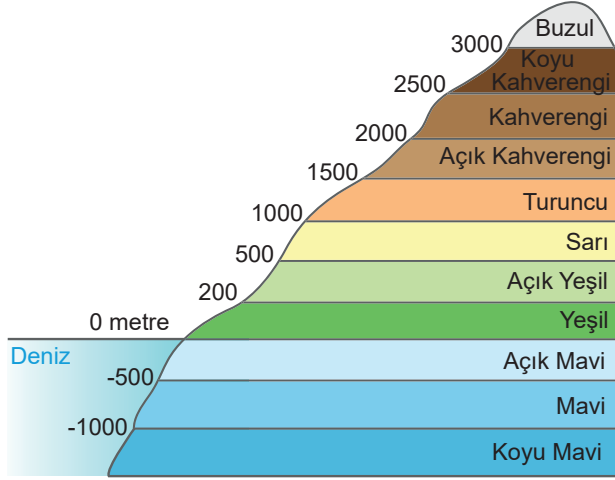

TEST 8

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Fiziki haritalarda yükselti çeşitli renklerle gösterilir. Hangi rengin hangi yükselti değerine sahip olduğu aşağıda verilen görselde gösterilmiştir.

Yokuş yukarı çıkan bir dağcı eğim değeri arttıkça daha fazla enerji harcar.

Buna göre dağcı hangi yükselti basamakları arasında daha fazla enerji harcar?

- A) Maviden yeşile
B) Sarıdan turuncuya
C) Turuncudan açık kahverengine
D) Açık kahverenginden koyu kahverengine
2. Haritalarda yerleşim yerleri ile ilgili bilgiler çeşitli renkler ve simgelerle gösterilir. Bu simgelerin ve renklerin anlamları haritanın alt köşesinde lejant adı verilen bölümde yer alır.
- Bu renk ve simgelere bakarak aşağıdakilerden hangisini tespit etmemiz mümkündür?**
- A) Bir yerin deniz seviyesinden ne kadar yüksekte olduğunu
B) Bir yerin nüfus miktarını
C) Komşu devletlerin sayısını
D) Bir yerin toplumsal yapısını
3. Fiziki haritalarda yüksek olan yerler aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A) Dağ
B) Ova
C) Irmak
D) Ada

4.

- Akarsular tarafından derince yarılmış yüksek düzlüklerdir.
- İki denizi birbirine bağlayan dar su geçitleridir.
- Etrafı sularla çevrili kara parçalarıdır.

Verilen tanımlar ile aşağıdaki seçenekler eşleştirildiğinde hangi seçenek dışarıda kalır?

- A) Ada
B) Plato
C) Körfez
D) Boğaz

5.

Ağrı Dağı'na çıkan iki dağcı, ellerindeki haritadan buldukları yerin kahverengi ile gösterildiğini fark etmişlerdir. Geçen hafta çıktıkları dağın ise yeşil renkle gösterildiğini hatırlamışlardır.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) İki dağın yükseltisi de aynıdır.
B) Kahverengi yükseltinin fazla olduğunu göstermektedir.
C) İki dağın sıcaklığı aynıdır.
D) Dağlar aynı bölgede yer almaktadır.

6.

Doğu Anadolu Bölgesi'ne bakıldığı zaman yükseltinin fazla olduğu ve birçok dağın olduğu görülür.

Buna göre Doğu Anadolu Bölgesi'nin haritasında daha çok aşağıdaki renklerden hangisi görülür?

- A) Sarı
B) Kahverengi
C) Yeşil
D) Mavi

İKLİM VE YAŞAMIM

HAVA DURUMU

- Bir yerde meydana gelen kısa süreli hava olaylarıdır.
- Gökyüzünün görüş, bulutluluk, nem, yağış, sıcaklık ve rüzgâr durumu çeşitli özellikleri ifade eder.
- Hava durumu günlük yaşamı çeşitli şekillerde etkiler.
- İklim giyilecek kıyafeti de etkiler.

İKLİM

- Bir yerde uzun yıllar boyunca gözlenen sıcaklık, nem, yağış, hava basıncı ve rüzgâr gibi meteorolojik olayların ortalamasına verilen addır.
- Hava durumundan farklı olarak iklim, bir yerin meteorolojik olaylarını uzun süre içinde inceler.
- İklimi inceleyen bilim dalına **klimatoloji**, bu alanda çalışanlara ise **klimatolog** denir.

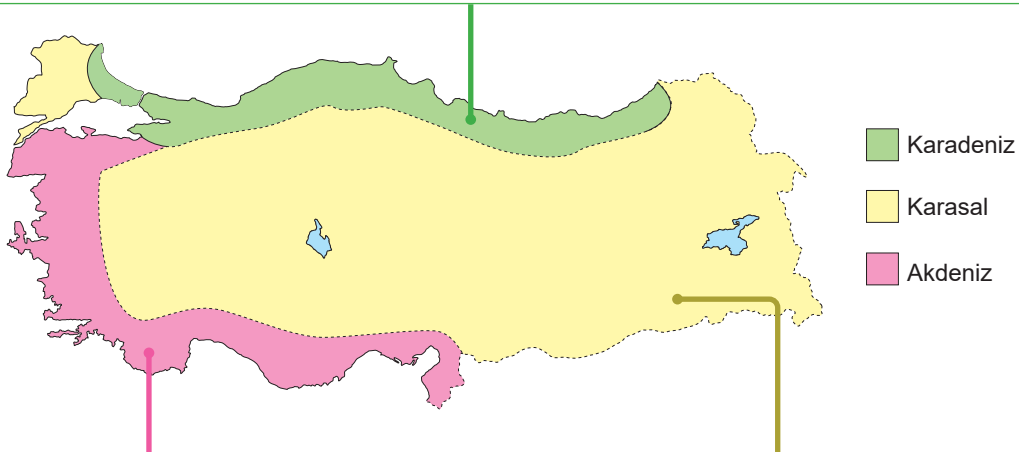
Hava durumu sembollerinden bazılarının anlamları şunlardır:

Ülkemizde etkili olan iklim tipleri şunlardır:

Karadeniz İklimi

- Her mevsim yağışlı ve ılıman geçer.
- Yağış fazla olduğu için bitki örtüsü genellikle **orman**dir.
- Bitki örtüsünün orman, yağışın da fazla olmasından dolayı kırsal kesimlerdeki evlerde yapı malzemesi olarak ahşap kullanılmaktadır.
- Çay, ılıman iklim ve bol yağış isteyen bir üründür. Bu nedenle çayın doğal yetişme alanı Karadeniz iklimidir.
- Türkiye'de bulutluluk ve nemlilik oranının en fazla olduğu iklim tipidir.

Akdeniz İklimi

- Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçer.
- Bitki örtüsü genellikle kısa boylu ve cılız ağaçlardan oluşan **makiler**dir.
- Kış mevsimi ılık olup havalar çok soğuk olmadığı için ısınma önemli bir problem değildir.
- Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde evlerin yapı malzemesi olarak daha çok taş kullanılmaktadır.
- Akdeniz ikliminde kışlar ılık geçtiği için turuncgil üretime elverişlidir.
- Bu iklim tipi ülkemizde en belirgin olarak Akdeniz kıyılarında görülmekle birlikte Ege ve Marmara bölgelerinde de görülür.

Karasal İklim

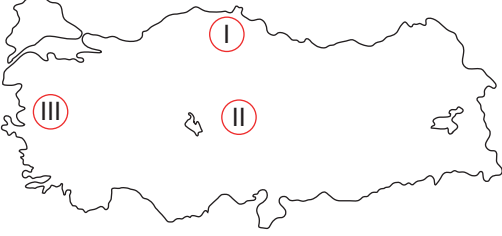
- Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer.
- Bitki örtüsü ilkbahar yağışlarıyla yeşeren yaz sıcaklıklarıyla kuruyan otlardan oluşan **bozkır**dir.
- Karasal iklimin etkili olduğu alanlarda evler genel olarak kerpiçten yapılır.
- Karasal iklimin etkili olduğu yerlerde tarım ürünü olarak daha çok buğday yetiştirilir.
- Kışın yaşanan kar yağışı sebebiyle karasal iklimin görüldüğü yerlerde yollar kapanabilir ve ulaşım aksayabilir.

TEST 9

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

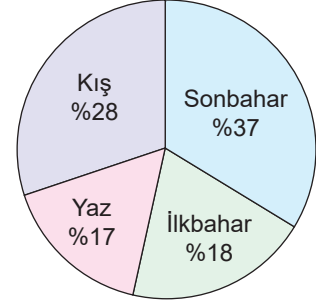
1. Ülkemizde üç çeşit iklim görülmektedir. Bunlar; karasal iklim, Akdeniz iklimi ve Karadeniz iklimidir.

Ülkemizde iklimlerin etki alanını gösteren yukarıdaki haritada II numaralı bölgede hangi iklimin egemen olduğu söylenebilir?

- A) Karasal
B) Akdeniz
C) Karadeniz
D) Savan
- 2.
- Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçer.
 - Maki adı verilen kısa boylu çalı ve ağaçlardan (zeytin, zakkum, defne, keçiboynuzu, kocayemiş vb.) oluşan bitki topluluğu görülür.
 - Turunçgil üretimi için elverişlidir.
- Hakkında bilgi verilen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Karadeniz iklimi
B) Akdeniz iklimi
C) Karasal iklim
D) Savan iklimi
3. Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde deniz etkisinin iç kesimlere ulaşması zordur.
- Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Denizlerin derin olması
B) Yükseltilerinin fazla olması
C) Bitki örtüsünün engel olması
D) Dağların kıyıya paralel uzanması

4.

Yukarıdaki grafikte bir ilimizin mevsimlere göre yağış dağılımı yüzdeleri verilmiştir.

Buna göre grafik aşağıdaki illerimizden hangisine ait olabilir?

- A) Trabzon
B) Adana
C) Muğla
D) Konya

5. Yurdumuzda farklı iklim tiplerinin oluşmasında en önemli etkenler; ülkemizin ılıman iklim kuşağında olması, üç tarafının denizlerle çevrili olması, yüksek bir ülke olması ve ülkemizde yükseklik farklılıklarının görülmesidir. Denizlerden gelen ılık ve yağışlı hava kıyılarımızı etkiler ancak kuzey ve güneyde kıyıya paralel uzanan yüksek dağlar nedeniyle ılıman hava iç kısımlara giremez. Yurdumuzda Ege ve Akdeniz kıyılarında Akdeniz, Karadeniz kıyılarında Karadeniz, iç kısımlarında ise Karasal iklim görülür.

Parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ülkemizde üç iklim tipi görülmektedir.
B) İklimin farklılaşmasında farklı faktörlerin etkisi vardır.
C) Dağların uzanışı iklimi etkilemektedir.
D) Akdeniz ve Karadeniz'de dağlar kıyıya paralel uzanır.

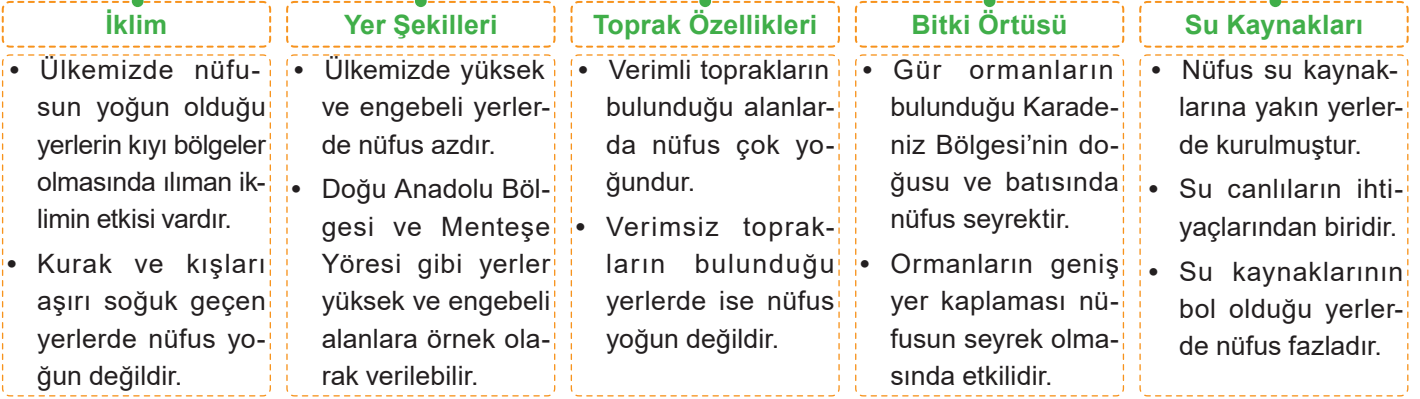
6. D vitamini eksikliği olan Ahmet'e doktoru güneşin bol olduğu bir şehirde yaşaması gerektiğini söylemiştir.

Buna göre Ahmet'in hangi şehirde yaşaması uygun olmaz?

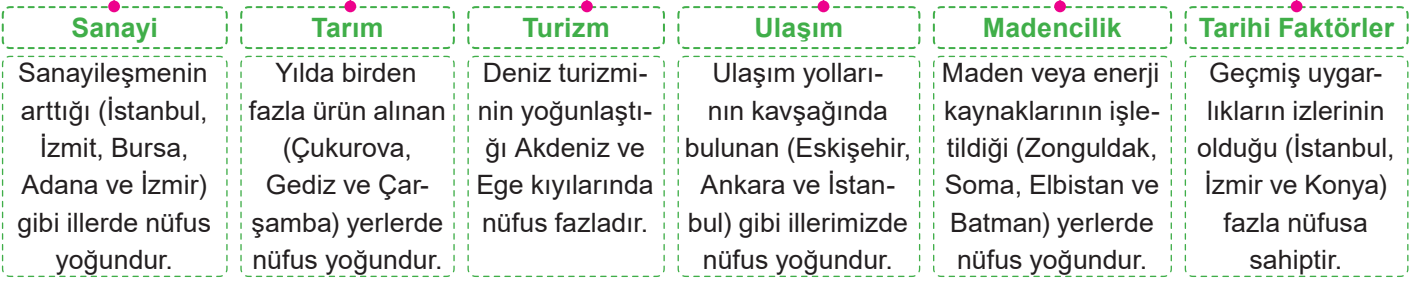
- A) Adana
B) Konya
C) İzmir
D) Rize

NEREDE YAŞANIR?

NÜFUSU ETKİLEYEN DOĞAL FAKTÖRLER

NÜFUSU ETKİLEYEN BEŞERİ FAKTÖRLER

AFETLER VE ÇEVRE SORUNLARI

DOĞAL AFETLER

Deprem: Yer kabuğunda meydana gelen ani kırılmalar nedeniyle meydana gelen sarsıntılara denir.

Sel: Aşırı yağışlar ve eriyen kar sularının neden olduğu su baskınlarına denir.

Heyelan (Toprak Kayması): Yağışın fazla olduğu yerlerde dik yamaçlarda bulunan toprağın, kütle hâlinde aşağıya doğru kaymasına denir.

ÇEVRE SORUNLARI

Erozyon: Su veya rüzgâr gibi dış etkenlerle toprak örtüsünün aşındırılarak başka alanlara taşınmasıdır.

Orman Yangını: Yıldırım düşmesi, kuru otların yüksek sıcaklık nedeniyle tutuşması bazen de insan hataları sonucunda meydana gelmektedir.

Su Kirliliği: Gübreler, sanayi atıkları, kimyasal ilaçlar, toprak erozyonu vb. suya karışarak su kirliliğine sebep olmaktadır.

Çığ: Eğimli yamaçlardan yuvarlanan ve yuvarlandıkça büyüyen kar kütesine denir.

Erozyon: Toprağın üst bölümündeki verimli kısmın rüzgâr ve akarsular ile taşınmasına denir.

Hortum: Ani hava değişimlerine bağlı olarak oluşan, yüksek hızlara ulaşabilen şiddetli rüzgâr çeşidine denir.

Hava Kirliliği: Atmosferde zararlı gazların insanlara ve diğer canlılara zarar verecek miktara ulaşmasıdır.

Gürültü Kirliliği: İnsanı rahatsız ederek insan sağlığına zarar veren sesler gürültü kirliliğini meydana getirir.

Toprak Kirliliği: Toprağa zararlı atıkların bırakılması sonucunda toprağın fiziksel ve kimyasal özelliklerinin bozulmasıdır.

AFETLERİN İNSAN ÜZERİNDE ETKİLERİ

- Doğal afetler toplumsal hayatta derin izler bırakır. Afetlerden sonra milletimiz büyük bir dayanışma gösterir.
- Afete maruz kalmış insanların ilk önce barınma, gıda ve giyim gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması gerekir.
- Devlet kurumları, sivil toplum kuruluşları ve halk el birliğiyle yaraları sarar.

TEST 10

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. İnsanlar doğadan yararlanırken zaman zaman kendi çıkarları doğrultusunda onun güzelliklerine zarar veriyorlar.

Aşağıdakilerin hangisinde verilen bu bilgiye örnek oluşturacak bir durum söz konusudur?

- A) Barajlar yaparak sulardan faydalanmaları
B) Orman alanlarına oteller yapmaları
C) Rüzgâr trübünlerinden elektrik elde etmeleri
D) Dalgalardan enerji elde edebilmek için yararlanmaları

2.

Yukarıdaki haritada verilen illerden hangisinde nüfus yoğunluğu daha fazladır?

- A) İstanbul
B) Ankara
C) İzmir
D) Adana

3. **Aşağıdakilerden hangisi doğal afetlerin etkilerinden biri değildir?**

- A) İnsanların ve hayvanların ölümüne neden olur.
B) Binalara ve tarım alanlarına zarar verir.
C) Ülke ekonomisini maddi ve manevi zarara uğratar.
D) Başka ülkelerin gözünde afet yaşayan ülkenin değeri azalır.

4.

Yukarıdaki görselde Çin'de bir heyelan olayı sonucu yaşananlar yer almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi insanların heyelana karşı almaları gereken önlemlerden biri değildir?

- A) Tehlikeli yamaçlara ev yapılmamalıdır.
B) Tehlikeli olan alanlarda gürültü yapılmamalıdır.
C) İnsanlar heyelan konusunda bilgilendirilmelidir.
D) Eğimli arazilerde bitki örtüsü tahrip edilmemelidir.

5. Doğal afetler toplum hayatı üzerinde derin ve kalıcı etkiler bırakmaktadır. Deprem en fazla can ve mal kaybına neden olan doğal afettir.

Aşağıdakilerden hangisi depremin toplum hayatına olumsuz etkilerinden biri değildir?

- A) İnsanların güvende hissetmemesine, sürekli tedirgin olmasına neden olur.
B) İnsanların mal kaybı yaşamasına neden olur.
C) İnsanların psikolojik olarak çöküntü ve mutsuzluk yaşamasına neden olur.
D) Sosyal devlet anlayışının uygulanmasına neden olur.

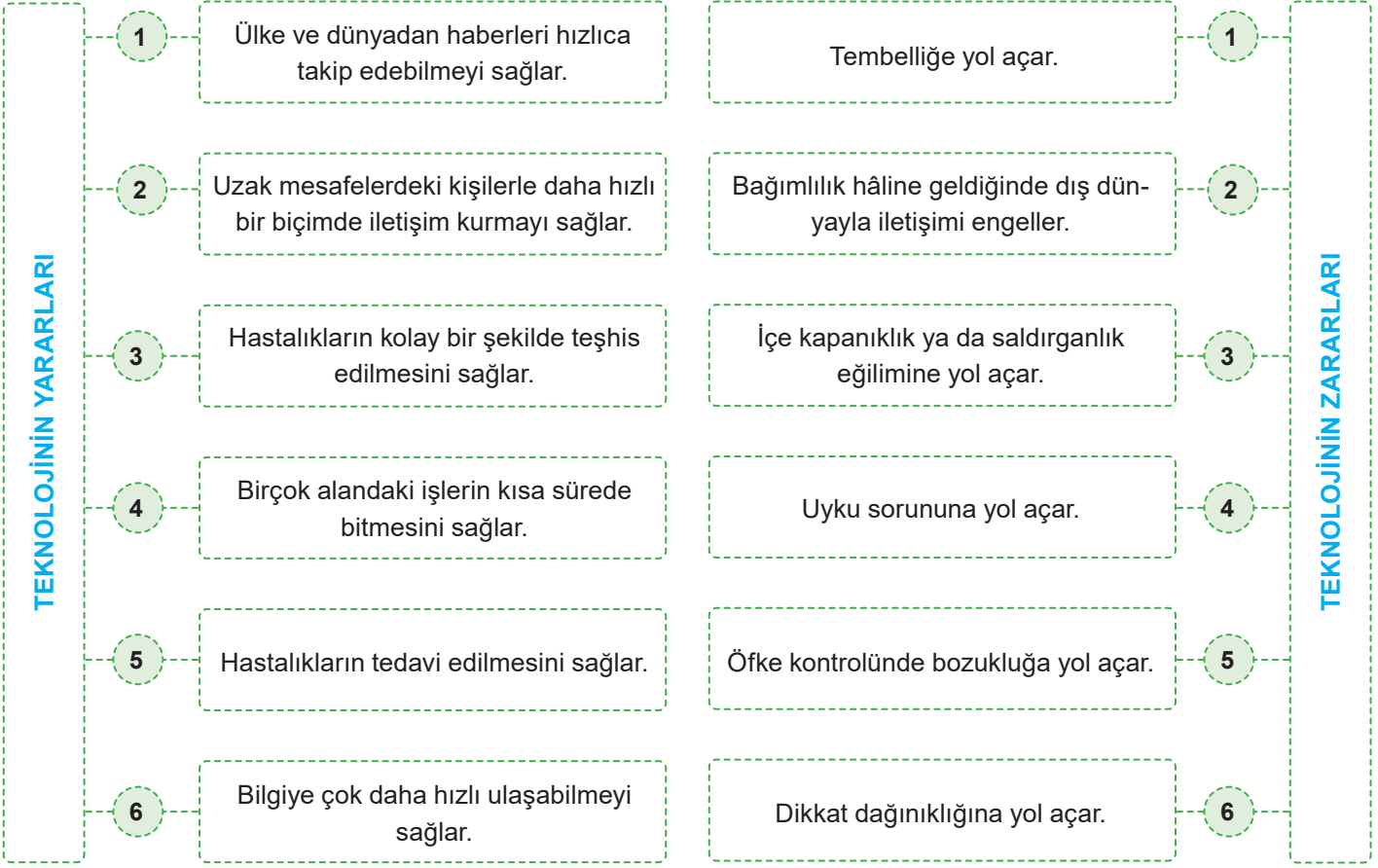
6. Cemşit Amca, arkadaşlarının uyarılarına rağmen kimseyi dinlemeyerek tarlasını eğim yönünde sürmüştür ve bölgede ağaçlandırma çalışmalarına önem vermemiştir. Cemşit Amca'nın tarlası bir doğal afet sonrası büyük zarar görmüştür. Cemşit Amca köy meydanında şu şarkıyı seslendirmiştir: "Allah'ım neydi günahım. Günahım neydi Allah'ım. Ben nerede yanlış yaptım."

Cemşit Amca'nın tarlasının zarar görmesine sebep olan doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erozyon
B) Yangın
C) Deprem
D) Sel

TEKNOLOJİ VE TOPLUM

- Teknoloji, insanoğlunun tasarlayarak ürettiği ve uygulamaya koyduğu her türlü alet ve araçlardır.
- Teknolojinin hem yararları hem de zararları vardır.

DOĞRU BİLGİYE NASIL ULAŞIRIM?

Bilgiye ulaşırken dikkat edilmesi gereken hususlar bulunmaktadır.

- 1 Bir tek Genel Ağ sitesinden alınan bilgiyle yetinilmemelidir.
- 2 Genel Ağ bilgileri olduğu gibi kabul edilmemelidir.
- 3 Güvenilir ve doğru bilgi verdiği bilinen Genel Ağ sitelerinden yararlanılmalıdır.
- 4 Doğru bilgiye ulaşmak için; resmi sitelerin (gov, edu uzantılı) daha güvenilir bilgi içerdiği unutulmamalıdır.
- 5 Bilgilerin doğruluğu başka sitelerden, kitaplardan ve ansiklopedilerden araştırılmalıdır.
- 6 Sanal ortamda edinilen her bilgiyi doğru kabul etmeyerek doğru bilgiye ulaşmaya özen gösterilmelidir.
- 7 Araştırılmak istenen konu (" ") içinde araştırılırsa daha doğru bilgiye ulaşılacağı unutulmamalıdır.
- 8 Ulaşılan bilgilerin güncel olup olmadığına dikkat edilmelidir.
- 9 Genel Ağ'da daha güvenilir bir şekilde gezinmek ve bilgi edinmek için medya okuryazarı olunmalıdır.

TEST II

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Geçmiş dönemlerde şehirler arası veya ülkeler arası seyahat etmek zaman alıyordu. Günümüzde ulaşım teknolojisindeki gelişmeler sayesinde insanlar bir şehirden başka bir şehre ve ülkeler arasında kolaylıkla seyahat edebilmektedir.

Yukarıda teknolojinin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Eğitime katkısı
B) Sosyalleşmeyi arttırması
C) Hız ve zaman kazandırması
D) Komşuluk ilişkilerini arttırması
2. **Aşağıdakilerden hangisi doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmak için yapılması gerekenlerden biri değildir?**
- A) Sitelerden elde edilen bilgiler karşılaştırılmalıdır.
B) Bilgilerin güncel olup olmadığı dikkate alınmalıdır.
C) Tek bir internet sitesinden yararlanılmalıdır.
D) Araştırılacak konuyu tırnak içinde (" ") yazmanın doğru sonuçlara ulaşmayı sağlayacağı unutulmalıdır.

3. İnternet sayesinde bilgiye ulaşmak oldukça kolaylaşmıştır ancak başka bir sorun ortaya çıkmıştır. Arama motoru bize çok sayıda bilgi sunmaktadır. Bunun sonucunda "Bu bilgilerin hangileri doğru ve güvenilir-dir?" sorusu akla gelmektedir. İnternette ulaştığımız bilgilerin önemli bir kısmı kontrolden geçmiş değildir. Bu nedenle internette karşımıza çıkan bilgileri olduğu gibi kabul etmemeliyiz.

Yukarıda verilen paragrafta internetten yararlanılırken aşağıdakilerden hangisine dikkat edilmesi istenmektedir?

- A) Bilginin doğru ve güvenilir olup olmadığına
B) Bilginin kaç kişi tarafından okunduğuna
C) Bilgini çok beğeni alıp almadığına
D) Bilginin çocuklara yönelik olup olmadığına

4.

Yukarıdaki görsellerde aşağıdakilerden hangisine dikkat çekilmeye çalışılmıştır?

- A) Teknoloji bağımlılığına
B) Oyunların yararına
C) Teknolojinin yararlarına
D) Bilgisayar oyunlarına

5. Eskiden bir bilgiye ulaşmak için kütüphanelere giderek kitaplar, dergiler ve ansiklopedilere başvurmak gerekiyordu. Günümüzde ise en büyük bilgi kaynağı internet olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmak için dikkat edilmesi gerekenlerden biridir?

- A) Genel Ağ'da yer alan her bilgiye güvenilmelidir.
B) Bir web sitesinden araştırma yapılması yeterlidir.
C) Güncel olan bilgilerden faydalanılmalıdır.
D) Resmi olmayan sitelerden araştırma yapılmalıdır.

6. **Aysin:** Akşam oturmaları dediğimiz bir güzellik vardı. Benim bile hatırlayabileceğim bir geçmiş zamana dayanan bu güzellikte komşulara gidilir ve gerçekten sohbet edilirdi. Ne zamanki evlerin başköşesini televizyonlar almaya başladı, yavaş yavaş kopmaya başladık kendimizden. Önceleri mahallede evinde televizyon olanlarda toplanan kalabalıklar, pür dikkat önlerine ne gelirse izlemeye başladılar. Sonra kendi evlerine girdi televizyon. Kanallar çoğaldı. Komşuya ya da bir yakınına gitmek isteyenler, planlarını dizilere göre yapmaya başladılar. "Bu akşam olmaz, benim dizim var." ziyaretlerin baş erteleme sebebi oldu. Sohbet için gidilen ziyaretlerde de ağızları bıçak açmadan, iki cümleliğin beli kırılmadan televizyondaki diziyeye kitlenmiş hâlde geçen saatlerden sonra "Bir daha bekleriz." lerle sona erdi sohbeti az ziyaretler.

Yukarıdaki parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Televizyon ile gelen değişim
B) Televizyonun sosyal ilişkilere etkisi
C) Televizyon programlarının topluma etkisi
D) Televizyonun bilimsel çalışmalara engel oluşturması

GENEL AĞ'I NASIL KULLANMALIYIM?

- Eskiden hayvanlar yardımı ile kervanlarla yapılan ticaretin yerini günümüzde Genel Ağ kullanılarak yapılan alışveriş faaliyetleri almıştır.
- Genel Ağ üzerinden alışveriş yapmaya **mesafeli alışveriş** denir.
- Sanal ortamlarda alışveriş yaparken kredi kartı, havale ve EFT gibi ödeme sistemleri kullanılır.
- Kredi kartımızda yazan bilgilerin başkaları tarafından görülmemesine dikkat etmeliyiz.

GENEL AĞ'DA ALIŞVERİŞ YAPMANIN OLUMLU YANLARI

- 7/24 alışveriş imkânı sunar.
 - Genel Ağ'ın olduğu her yerde alışveriş yapma fırsatı verir.
 - Alışveriş ortamlarının kalabalık ortamlarından uzak alışveriş yapılabilir.
 - İnsanların zamandan tasarruf etmelerini sağlar.
 - Kolaylıkla bir ürünü görebilmemizi sağlar.
 - Alınan ürünlerin ücretlerini kapıda ödeme imkânı vardır.
 - Mağaza mağaza dolaşmak zorunda kalınmamaktadır.
 - Memnun kalınmayan ürünleri iade edebilmekte ya da değişimi sağlanabilmektedir.
- Genel Ağ'da alışveriş yapan bireylerin dikkat etmesi gereken hususlardan bazıları şunlardır:
- İyi bilinen ve güvenilir sitelerden alışveriş yapılmalıdır.
 - Ödeme yapacakları sayfanın güvenilir olduğunu anlamak için "https://" yazıp yazmadığına dikkat edilmelidir.
 - Parola ve şifre gibi bilgiler kimseye verilmemelidir. Ödeme esnasında bilgiler girilirken sanal klavye kullanılmalıdır.

GENEL AĞ'DA ALIŞVERİŞ YAPMANIN OLUMSUZ YANLARI

- Ürünü deneyerek, dokunarak inceleme fırsatı yoktur.
- Ürüne hemen sahip olunmaz.
- Sipariş verilip paketlenen ürünün paketlenip kargo ile gönderilmesi zaman alır.
- Ürünün Genel Ağ'daki şekli ile bize ulaştığındaki şekli arasında farklılıklar olabilmektedir.
- Alışveriş yapan bireyler bazen istek ve şikâyetlerini bildirecek muhatap bulamamaktadır.
- Satın alınan ürünler bize ulaşana kadar çeşitli şekillerde zarar görebilmektedir.
- Satıcı firmalar tarafından defolu ürünler gönderilebilmektedir.

ARAŞTIRMA YAPIYORUM

- Herhangi bir konu hakkında bilgi edinmek amacıyla araştırma ve inceleme yapılan yayınlara **kaynak** denir.
- Bir konu hakkında araştırma yapılırken yazılı ve görsel kaynaklar kullanılır.
- Yapılan çalışmalarda yararlanılan kaynakları kaynakça bölümünde belirtmek ve yararlanılan kaynakların asıllarını korumak oldukça önemlidir.
- Bir araştırma veya incelemede yararlanılan kaynakları gösteren listeye **kaynakça** denir.
- Bir fikir veya sanat eserini oluşturan kişinin, bu eserden doğan bütün haklarının tamamına **teelif hakkı** denir.
- Teelif hakkı yasalarla koruma altına alınmıştır.
- Eser sahibinin izni olmadan ve kaynak gösterilmeden bir eserden yararlanmak suçtur.
- Başka kaynaktan yararlanılarak yazılan kısmın alıntı olduğunu belirtmek ve alıntı yapılan eser sahibinin emeğine saygı göstermek için kaynakça oluşturmak şarttır.

TEST 12

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. İnternette arama yapan bir öğrenci arama motoruna araştırma yapacağı konunun anahtar sözcüğünü nasıl yazarsa doğru bilgiye ulaşır?

- A) Büyük harflerle yazarak
- B) Küçük harflerle yazarak
- C) Tırnak içinde (" ") yazarak
- D) Baş harflerini büyük yazarak

2.

- I. Sanal ortamda tedbirli yaşamayı öğrenmeyi
- II. Sosyal medya hesaplarındaki şifreyi herkesle paylaşmayı
- III. Kişisel bilgileri gelişigüzel kullanmamayı

Güvenli şifre oluşturma bireylere yukarıdakilerden hangilerini kazandırır?

- A) I, II ve III
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) Yalnız III

3. Genel Ağ'da yaşımıza uygun olmayan pek çok içerikle karşılaşabiliriz. Arkadaş gibi görünen kötü niyetli insanlar karşımıza çıkabilir. Bu kişiler bizden fotoğraf, kimlik bilgileri, adres, telefon ve şifre gibi kişisel bilgilerimizi isteyebilir. Bu gibi bilgileri ele geçirdiklerinde bizim kimliğimize bürünebilirler. Banka hesaplarından para çekebilir, alışveriş yapabilirler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Genel Ağ yoluyla hırsızlık yapılabilir.
- B) Genel Ağ'ı yanlış amaçlar için kullananlar olabilir.
- C) Genel Ağ yoluyla kimlik bilgilerinize ulaşmaya çalışsan kötü niyetli kişiler olabilir.
- D) Genel Ağ yoluyla hiç kimse ile iletişim kurmamak gerekir.

4. Araştırma konusunda ortaya konulan eserde geçen bilgilerin güvenilir olmasının ve kaynakları oluşturan kişilerin emeklerine saygı duyulmasının sağlanması için kaynakça belirtilmelidir.

Oluşturulan eserin kaynakça bölümünde aşağıdaki bilgilerden hangisi yer almaz?

- A) Yazarın adı soyadı
- B) Yazarın doğum tarihi
- C) Kitabın basıldığı yer
- D) Kitabın basıldığı yıl

5. Herhangi bir konu hakkında bilgi edinmek amacıyla araştırma ve inceleme yapılan yayınlara kaynak denir.

Kaynak ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir konu hakkında araştırma yapılırken yazılı veya görsel kaynaklar kullanılır.
- B) Yapılan araştırmada kaynak belirtmenin önemi yoktur.
- C) Ansiklopediler, atlaslar, dergiler ve internet günlük hayatta çokça kullanılan yardımcı kaynaklardır.
- D) Olayın geçtiği döneme ait tüm kalıntı ve belgeler ana kaynak ya da birinci elden kaynaklardır.

6. İnternette araştırma yaparken aşağıdakilerden hangisi yapılmamalıdır?

- A) Güvenli olan sitelerden araştırma yapılmalıdır.
- B) "Edu" ve "org" uzantılı sitelerin güvenli olduğu unutulmamalıdır.
- C) Ulaşılan bilgilerin doğruluğu kitaplardan ve ansiklopedilerden kontrol edilmelidir.
- D) Bütün bilgiler tek bir kaynaktan alınmalıdır.

BİLİM İNSANLARI VE ORTAK ÖZELLİKLERİ

- İyi bir gözlemci ve şüphecidirler.
- Meraklı, sorgulayıcı ve araştırmacıdırlar.
- Düşünüp yeni fikirler üretirler.
- Sabırlı ve kararlıdırlar.
- Eleştiricidirler ve eleştiriye açıktırlar.
- Planlıdırlar.

- Olup biteni olduğu gibi kabul etmezler.
- Gerçekleri ödün vermeden savunurlar.
- Zamanı verimli kullanırlar.
- Hata yapmaktan korkmazlar.
- Tarafsız ve ön yargısızdırlar.
- Geniş bir hayal ve yorumlama gücüne sahiptirler.

BAZI BİLİM İNSANLARI

Aziz Sancar

- Çalışmayı ve okumayı seven biridir.
- Hücrelerin hasar gören DNA'ları nasıl onardığını ve genetik bilgisini koruduğunu haritalandıran çalışmalar yapmıştır.
- 2015 Nobel Kimya Ödülü'nü kazanmıştır.

El Cezeri

- Günümüzde otomasyon olarak bilinen bilimin temellerini atmıştır.
- Fikirlerini Kitab'ül - Hiyel diğer adıyla Hayaller Kitabı adlı eserinde toplamıştır.
- Buluşlarını resim ve çizimlerle detaylı bir biçimde açıklamıştır.

İbn-i Haldun

- Sosyoloji biliminin kurucusudur.
- Döneminin önemli tarihçilerindendir.
- Yaşadığı yerdeki toplumun geleneklerini ve düzenini gözlemleyerek incelemiştir.

Gazi Yaşargil

- Tıp alanında yaptığı çalışmalar ile insanlığa büyük bir katkı sağlamıştır.
- Mikrocerrahi alanında yaptığı çalışmalar ile pek çok ödüle layık görülmüştür.

Bruno

- Evrende çok sayıda gezegen olduğunu savunduğundan mahkemeye çıkarıldı.
- Ölümle cezalandırılacağını bildiği hâlde "Ne gördüğüm hakikati gizlemekten hoşlanırım ne de bunu açıkça ifade etmekten korkarım." sözünü söylemekten çekinmedi.

Leonardo Da Vinci

- Sezgisi güçlü, hayal gücü yüksek, meraklı ve sentezcidir.
- Resim, mimari, mühendislik ve tıp gibi alanlarda çalışmıştır.
- Döneminde tıp biliminde temel olan çizimleri günümüzde hâlâ kullanılmaktadır.

Gözde Durmuş

- Lisede okurken genetiğe ilgi duymaya başladı.
- 3 liralık bir cihazla yalnızca 1 damla kan kullanarak 20 dakikada kanser teşhisi yapılabilmesinin önünü açtı.

Edison

- Edison yaşamımızdaki birçok teknolojik aletin mucididir.
- Düzenli bir eğitim alamadığı hâlde merakı ve okuduğu kitaplarla kendisini geliştirdi.

Newton

- Newton ağaç altında otururken başına bir meyve düştü.
- Başına elma düşünce sinirlenmek yerine elmanın neden düştüğünü araştırdı.
- Araştırmaları sonucunda elmanın yer çekimi nedeniyle düştüğünü buldu.

İbn-i Sina

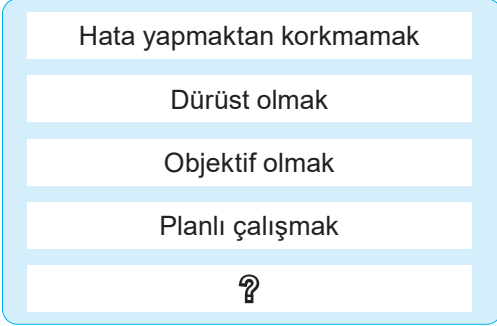
- İbn-i Sînâ mikroskop henüz icat edilmediği hâlde mikropların hastalıklara neden olduğunu buldu.
- Kendisini bilimsel çalışmalara adanarak, insanlara faydalı olmaya çalıştı.
- Eserleri Avrupa'da üniversitelerde ders kitabı olarak okutuldu.

TEST 13

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Aşağıdaki diyagramda buluş yapanlara ve bilim insanlarına ait olan ortak özellikler verilmiştir.

Yukarıda verilen diyagramda “?” ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi yazılabilir?

- A) Sabırlı olmak
B) Zorluklar karşısında pes etmek
C) Ümitsiz olmak
D) Ön yargılı olmak
2. **Aşağıdakilerden hangisi bilim insanlarının ortak özelliklerinden biri değildir?**
- A) Gözlem yaparlar.
B) Yaratıcıdırılar.
C) Öz güvenleri yüksektir.
D) Kararsızdırılar.
3. Ünlü bir bilim insanı olan Bruno, evrende çok sayıda gezegen olduğunu savunduğundan mahkemeye çıkarıldı. Ölümle cezalandırılacağını bildiği halde “Ne gördüğüm hakikati gizlemekten hoşlanırım ne de bunu açıkça ifade etmekten korkarım.” sözünü söylemekten çekinmedi.
- Yukarıdaki örnekte bilim insanı olan Bruno’nun aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olduğuna vurgu yapılmıştır?**
- A) Kararlı ve doğruyu söylemekten çekinmeyen
B) Duygusal ve merhametli
C) Güçlü ve savaşçı
D) Mahkemeye saygılı

4. İbn-i Sina, küçük yaşta matematik, astronomi, fizik, felsefe, kimya ve tıp gibi farklı bilimlerini merak etmeye başlamış. Öğrendiği bilgileri sorgulamış ve araştırmıştır. Farklı bitkilerle deneyler gerçekleştirmiştir. Mikroskop henüz icat edilmediği hâlde mikropların hastalıklara neden olduğunu bulmuştur. Kendisini başta tıp olmak üzere birçok alanda bilimsel çalışmalara adanmış ve insanlara faydalı olmaya çalışmıştır. Eserleri Avrupa’da üniversitelerde ders kitabı olarak okutulmuştur.

Buna göre İbn-i Sina ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı alanlarda bilimsel çalışmalar yapmıştır.
B) Küçüklükten beri sadece tıp alanına ilgi duymuştur.
C) Çalışmaları tıp dünyası için önemli olmuştur.
D) Avrupa’da eserlerine değer verilmiştir.
5. Bazı bilim adamlarının yaptıkları çalışmalar hemen kabul görmemiştir. Bilim adamları yaptıkları çalışmalardan dolayı baskı görmüşlerdir. Tüm baskılara rağmen bilim adamları yaptıkları çalışmalardan vazgeçmemiştir.
- Buna göre bilim adamları aşağıda verilen hangi özelliklere sahiptir?**
- A) Kararlı olma
B) Şüpheli olma
C) Planlı olma
D) Yeniliklere açık olma
6. Geçmişte Dünya’nın düz olduğu, hareket etmediği gibi düşünceler kabul görüyordu. Ancak bilim insanlarının deney ve gözleme dayalı araştırmaları, teleskop gibi buluşların yapılması gerçeği öğrenmemizi sağladı. Bilimsel düşünme sayesinde yeni buluşlar yapılmakta; sağlık, eğitim ve çevre gibi pek çok alandaki sorunlara çözüm bulunmaktadır.
- Buna göre bilim insanları ve bilimsel çalışmalarının yararları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**
- A) Yanlış bilgilerin düzeltilmesi
B) Yeni icatların gerçekleştirilmesi
C) Bireyler arasında sosyal bağların güçlenmesi
D) Sağlık, eğitim ve çevre sorunlarının çözülmesi

YAŞADIĞIM YERDEKİ EKONOMİK FAALİYETLER

HİZMET

- Nüfusu fazla olan yerlerde sağlık, eğitim ve ulaşım gibi hizmet sektörleri gelişmiştir.
- İstanbul'da hizmet sektörü gelişmiştir.

SANAYİ

- Ulaşımaya elverişli ve büyük şehirlerin yakınındaki yerler fabrikalar kurmak için uygundur.
- Kocaeli'de sanayi gelişmiştir.

HAYVANCILIK

- Hayvanlara bakma, onları besime alma ve pazarlama işidir.
- Çayırın geniş yer kapladığı Erzurum-hayvancılık için elverişlidir.

TURİZM

- Doğal ve tarihî zenginliklere sahip yerlerde de turizm gelişir.
- İzmir'de turizm gelişmiştir.

TARIM

- Yeryüzü şekillerinin sade, iklimin ılıman olduğu yerler tarım için elverişlidir.
- Akdeniz ikliminin görüldüğü (Adana...) yerlerde tarım gelişmiştir.

ÇEVREMDEKİ MESLEKLER

- İnsanların geçimlerini sağlamak ve para kazanmak için yaptıkları uğraş meslek denir.
- Çevremizde gördüğümüz meslekler istek ve ihtiyaçlar sonucunda ortaya çıkmıştır.
- İnsanların istek ve ihtiyaçlarını tek başına karşılayamaması mesleklerin çeşitlenmesini sağlamıştır.

Tarım ve Hayvancılığa Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

- Çiftçilik ve ziraat mühendisliği tarıma bağlı olarak gelişen mesleklerdir.
- Veterinerlik, besicilik, çobanlık, balıkçılık ve arıcılık hayvancılığa bağlı olarak gelişen mesleklerdir.

Madencilığe Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

- Maden mühendisliği, maden işçiliği ve sondaj teknikerliği gibi meslekler madencilığe bağlı olarak gelişen mesleklerdir.

Turizme Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

- Turist rehberliği, tercümanlık, aşçılık ve otel işletmeciliği turizme bağlı gelişen mesleklerdir.

Sanayi ve Ticarete Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

- Gıda mühendisliği, fabrika işçiliği, tornacılık ve makine teknisyenliği öne çıkan mesleklerdir.
- Uzun yol şoförlüğü ticarete bağlı olarak ortaya çıkan bir meslektir.

Ormancılığa Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

- Orman mühendisliği, orman bekçiliği ve mobilyacılık gibi meslekler ormancılığa bağlı olarak gelişen mesleklerdir.

Hizmet Sektörüne Bağlı Olarak Gelişen Meslekler

- Öğretmenlik, doktorluk, avukatlık ve terzi gibi meslekler hizmet sektörüne bağlı olarak gelişmiştir.

TEST 14

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1.

Ülkemizde insanlar çok çeşitli geçim kaynaklarına sahiptirler. Verimli ovaların bulunduğu yerlerde insanlar tarımla, kıyılarda yaşayanlar balıkçılıkla, maden yataklarının bulunduğu bölgelerde yaşayanlar ise madencilikle geçimlerini sağlamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ekonomik faaliyetler her yerde aynıdır.
 B) Ekonomik faaliyetler üzerinde yaşadığımız bölgenin etkisi vardır.
 C) Kıyı bölgelerinde yaşayan insanlar daha çok ticaretle uğraşır.
 D) İnsanlar daha çok madencilikle geçimlerini sağlarlar.
2. Ülkemizde ekonomik faaliyetler çeşitlilik gösterir. Bir bölgedeki ekonomik faaliyetleri o bölgenin coğrafi özellikleri belirler. Yer şekilleri, iklim, yer altı ve yer üstü zenginlikleri, ulaşım kolaylığı ekonomiyi etkileyen coğrafi özelliklerden bazılarıdır.

Buna göre bir bölgenin ekonomisini belirleyen coğrafi özellikler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Madencilik
 B) Tren ve karayolları
 C) Dağlar ve ovalar
 D) Bilim ve sanat
3. Ülkemiz tarım ürünü çeşitliliği yönünden oldukça zengindir. Akdeniz, Ege ve Marmara bölgelerinde zeytin; Karadeniz Bölgesi'nde çay, fındık; iç bölgelerde buğday, arpa yetiştirilir.

Yukarıdaki durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim çeşitliliğinin olması
 B) Sanayi tesislerini farklı dağılışı göstermesi
 C) Bölgelerin yüz ölçümlerinin farklı olması
 D) Yükseltinin fazla olması

4.

Faruk: Merhaba, ben Karadeniz Bölgesi'nde bir balıkçıyım. Denizcilik bizim işimiz. Ekmeğimizi denizden kazanıyoruz. Ülkemizde en fazla balıkçılık Karadeniz Bölgesi'nde yapılmaktadır. Karadeniz'in bol ve zengin balık çeşidi sayesinde geçimimizi sağlıyoruz. Karadeniz Bölgesi'nde dağlar kıyıya paralel uzanmaktadır. Bu durum geçim kaynaklarımızı sınırlandırdığından dolayı daha çok balıkçılığa yöneliyoruz.

Faruk'un konuşmasından hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İnsanların mesleklerini seçmesinde coğrafi şartlar etkili olmaktadır.
 B) Balıkçılık giderek önemini kaybetmektedir.
 C) En kaliteli balıklar Karadeniz Bölgesi'nde çıkarılmaktadır.
 D) Balıkçılık sayesinde Karadeniz Bölgesi göç almaktadır.
5. Köy ve kasaba gibi kırsal alanlarda insanlar genellikle tarım ve hayvancılık yaparak geçimlerini sağlar. Ülkemizin farklı yerlerinde çeşitli hayvancılık faaliyetleri yapılmaktadır.
- Aşağıdakilerden hangisi hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olduğu yerlerde gelişme gösteren mesleklerden biri değildir?**
- A) Arıcılık
 B) Veterinerlik
 C) Besicilik
 D) Demircilik
6. Hizmet sektörünün amacı insanların barınma, giyinme, beslenme, eğitim, sağlık, güvenlik ve ulaşım ihtiyaçlarını karşılamaktır. Hizmet sektöründeki meslek çeşitliliği oldukça fazladır.
- Aşağıdakilerden hangisi hizmet sektörüne bağlı gelişen mesleklerden biri değildir?**
- A) Hemşirelik
 B) Avukatlık
 C) Polislik
 D) Çobanlık

EKONOMİ VE YAŞAM

- Tarımda makineleşmeyle iş gücüne duyulan ihtiyacın azalması sonucu insanlar doğup büyüdüğü toprakları terk etmişlerdir.
- İnsanlar kırdan kente göç etmiştir. Bunun sonucunda kır nüfusu azalmış, kent nüfusu artmıştır.

- İnsanlar köyden sanayinin geliştiği şehirlere gitmiştir.
- Şehirlere giden insanlar farklı iş kollarında çalışmaya başlamıştır.
- Toplumsal yaşam ekonomik faaliyetlerin etkisiyle değişime uğramıştır.

- Eğitim, bankacılık, ulaşım ve sağlık sektöründeki gelişmeler hizmet sektörünün gelişmesini sağlamıştır.
- Hizmet sektörünün gelişmesiyle spor, sinema, tiyatro... gibi etkinlikler gelişmiştir.

ÜRETİM SERÜVENİ

MAL

- İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için alınıp satılan varlıklara denir.
 - » Araba, gözlük, elbise, oyuncak...

HAM MADDE

- Endüstride bir ürün ya da yapının elde edilmesinde kullanılan gerekli bileşenlerin işlenip elde edilmesinden önceki durumudur.
 - » Taş, yün, toprak, odun...

ÜRETİM

- Ham maddenin aşamalardan geçerek kullanılabilir hâle gelmesidir.
 - » Tavuktan yumurta elde edilmesi ve ağaçtan kâğıt elde edilmesi üretime örnektir.

DAĞITIM

- Ürünün kullanıcıya ulaştırılmasıdır.
 - » Üretilen yağ ve şeker gibi ürünlerin kamyonlarla marketlere taşınması dağıtıma örnektir.

TÜKETİM

- Tüketicie ulaşan ürünün satın alınıp kullanılmasıdır.
 - » Zeytinyağının tüketici tarafından satıcıdan satın alınıp tüketilmesi tüketime örnektir.

Üretimi Etkileyen Beşeri Faktörler

- Sermaye
- Eğitim
- Sanayi
- Tarımsal faaliyet
- İş gücü
- Teknolojik gelişme
- Deneyim
- Turizm etkinlikleri

Dağıtımı Etkileyen Beşeri Faktörler

- Ulaşım
- İnsan kaynakları
- İletişim teknolojileri
- Tarımsal faaliyet
- Teknolojik gelişmeler
- Yerleşme ve nüfus dağılışı

Tüketimi Etkileyen Beşeri Faktörler

- Reklam
- Moda
- İhtiyaçlar
- Gelir seviyesi
- Teknolojik gelişmeler
- Nüfus miktarı

TEST 15

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1.

Nazar Köy, İzmir ilimizin Kemalpaşa ilçesine bağlı olan bir yerleşim yeridir. Buradaki insanların en önemli gelir kaynaklarından biri nazar boncuğu üretimidir. Köylü kadınlar genelde erkekler tarafından el emeği ile üretilen boncuklardan süs eşyaları yaparak satışa sunmaktadır. Gelen yerli ve yabancı turistler ise nazar boncuğu atölyelerini gezerek dükkanlardan alışveriş yapmakta ve yöresel yiyecekleri tadarak keyifli zamanlar geçirmektedir.

Verilen metne göre nazar boncuğu ile ilgili yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Üretim faaliyetleri ile ekonomiye katkı sağlanmıştır.
 B) Turizmin gelişmesini sağlamıştır.
 C) Tarımın gelişmesine katkıda bulunulmuştur.
 D) Kadınların da ticarete atılmasına olanak sağlamıştır.
2. Ham maddesi çabuk bozulabilen ürünlerin üretim tesisleri ham maddeye yakın yerlerde kurulur.

Buna göre aşağıdaki sanayi kuruluşlarından hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Pamuklu dokuma fabrikası
 B) Un fabrikası
 C) Mobilya fabrikası
 D) Şeker fabrikası
3. Bahçesinde kayısı üretimi yapan Hasan Amca bu iş için gerekli olan maddi imkânlara sahiptir. Olgunlaşan kayıslarını toplamış, kasalarla şehre taşımış, ancak ürünlerini satacağı yeri daha önceden planlamadığı için kayıslarının birçoğu satılamamış ve çürümüştür.

Buna göre Hasan Amca'nın kayısları hangi aşamada çürümeye başlamıştır?

- A) Üretim
 B) Dağıtım
 C) Ulaşım
 D) Tüketim

4. Tarımsal faaliyetlerde insan gücüne duyulan ihtiyaç fazla olmuştur. Bu nedenle tarlalarda çalışabilecek iş gücü ihtiyacını karşılama yoluna gidilmiştir.

Yukarıda verilen durumun tarım toplumlarında aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) Çok çocuklu ailelerin oluşmasına
 B) Aile ilişkilerinin azalmasına
 C) Kırsal nüfusun azalmasına
 D) Tarım alanlarının köyden uzak alanlara kurulmasına

5.

Ekmeğin soframıza gelene kadar geçirdiği aşamaların doğru olabilmesi için hangi iki numaranın yerleri değiştirilmelidir?

- A) I ve II
 B) IV ve V
 C) III ve IV
 D) II ve IV

6. **Emir:** Yaşadığımız yerde yükselti azdır. Bu nedenle ulaşım kolaydır. Burada sanayi çok gelişmiştir. Buna bağlı olarak; ticaret, bankacılık ve ulaşım gibi ekonomik faaliyetler de gelişme göstermiştir. İş imkânlarının fazla oluşu nedeniyle şehrimiz sürekli göç almıştır. Bu duruma şehrimizin sahip olduğu eğitim, sağlık ve sosyal imkânlar etkili olmuştur.

Verilen metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

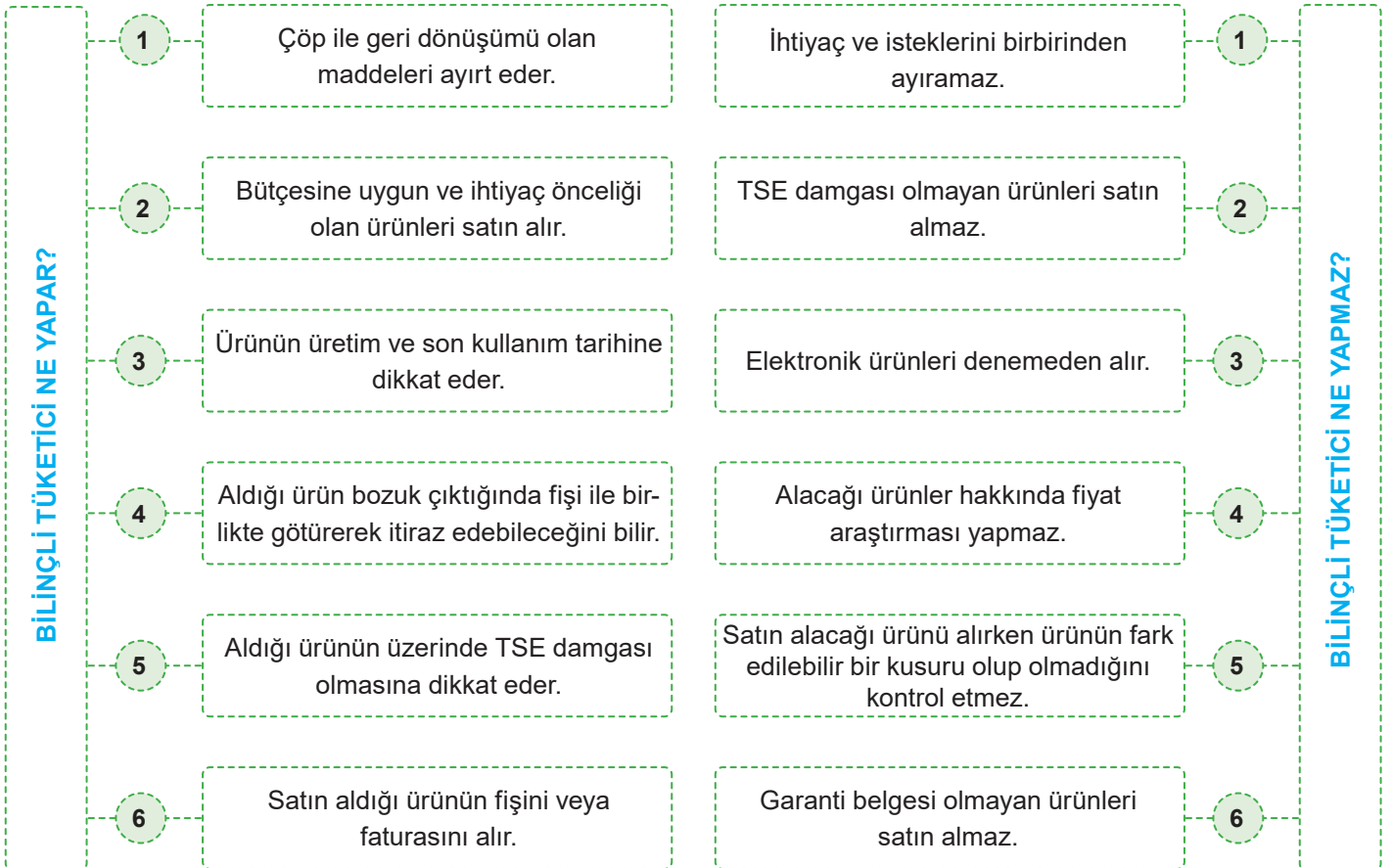
- A) Yer şekilleri sayesinde ulaşım gelişmiştir.
 B) Sanayi farklı ekonomik faaliyetlerin gelişmesini sağlamıştır.
 C) İş imkânlarının fazlalığı sebebiyle nüfus artmıştır.
 D) Eğitim ve sağlık hizmetleri yetersiz kalmıştır.

EKONOMİ İÇİN YENİ FİKİRLER

- 1 • Yeni iş alanı oluşturarak veya mevcut işleri daha kazançlı duruma getirerek mal ve hizmet üretmeye **girişimcilik** denir.
- 2 • Yeni iş alanları kurarak veya mevcut işleri geliştirecek mal veya hizmet üreten kişilere ise **girişimci** adı verilir.
- 3 • Nuri Demirağ Türkiye'deki ilk girişimcilerden biridir.
- 4 • Nuri Demirağ, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları inşaatının ilk müteahhitlerindedir.
- 5 • Türkiye'nin 10 bin km'lik demir yolu ağının 1250 km'lik bölümünün inşasını gerçekleştirmiştir.
- 6 • Devrin en zengin iş adamı olan Nuri Demirağ, 1936 yılında Türkiye'nin ilk uçak fabrikasını kurmak için girişimlere başladı.
- 7 • 1936'da ilk tek motorlu uçak üretildi.
- 8 • İlk uçak siparişini 1938 yılında Türk Hava Kurumu (THK) verdi.

HAKLARIMI KULLANIYORUM

- Bir mal veya hizmeti satın alırken temel gereksinimi ön planda tutan, tüketici haklarını bilen ve savunan, reklamların etkisinde kalmayan ve israf yapmayan kişilere **bilinçli tüketici** denir.

TEST 16

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1.

	D	Y
Girişimci; ticaret, sanayi gibi alanlarda sermaye koyarak bir işi yapmaya girişen, kâr amacıyla riski üzerine alan kişidir.		
Girişimcilerin yaptığı çalışmalar ülkedeki işsizlik sorununa çözüm getirir.		
Girişimci mal ve hizmet üretebilmek için bütün üretim üyelerini en iyi koşullarda bir araya getirir.		

Yukarıdaki tabloyu doğru ve yanlış olma durumuna göre işaretlersek cevap anahtarları aşağıdakilerden hangisi olur?

A)	D	Y	B)	D	Y	C)	D	Y	D)	D	Y
	✓			✓			✓				✓
	✓				✓		✓				✓
	✓			✓				✓		✓	

2. Murat, öğretmenin önerdiği bir kitabı almak için kirtasiyeye gitmiştir. Kitap hakkında araştırma yaptıktan sonra fiyatını, kitabın sayfalarını ve kapağını kontrol etmiştir. Kitabı satın aldığı anda da faturasını istemiştir.

Paragrafa göre Murat hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Alacağı ürün hakkında bilgi sahibi olduğu
 B) Bilinçli bir tüketici olduğu
 C) Ürünün faturasını almadan çıktığı
 D) Alacağı ürünün hasarlı olmamasına dikkat ettiği

3. Aldığı ürün bozuk çıkan Murat Bey ürünü mağazaya geri alması için götürdü. Fakat mağaza sahibi ürünü geri almayı kabul etmedi.

Bu durumda Murat Bey'in aşağıdakilerden hangisini yapması doğru olur?

- A) Mağaza sahibiyle tartışması
 B) Hakkını yasal yollardan araması
 C) Satıcının itirazına ses çıkarmaması
 D) Bozuk ürünü tamir etmesi

4.

Nuri Demirağ, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları inşaatının ilk müteahhitlerindedir. Türkiye'de uçak fabrikasının kuruluşu, paraşüt üretimi gibi ilkleri gerçekleştirmiştir. Aynı zamanda devrin en zengin adamlarından biri olan Nuri Demirağ, 1936 yılında Türkiye'nin ilk uçak fabrikasını kurmak için çalışmalara başlamıştır.

Yukarıdaki bilgilere göre Nuri Demirağ ile ilgili aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Sosyal bir birey olduğuna
 B) Girişimci bir iş adamı olduğuna
 C) Bilinçli bir tüketici olduğuna
 D) Rekabetçi bir kişiliğe sahip olduğuna

5.

Teyzesi Nejla Hanım'la birlikte alışveriş merkezine giden Ahmet'e, teyzesi bir mağazadan uzaktan kumandalı araba almıştır. Arabasını alan Ahmet eve gelmiş ve büyük bir sevinçle, oynamak için kutudan çıkarmıştır. Ancak kutudan çıkan arabanın çalışmadığını gören Ahmet büyük bir üzüntü duymuş ve teyzesini arayarak arabasının çalışmadığını söylemiştir.

Buna göre bilinçli bir tüketici olan Nejla Hanım'ın;

- I. mağazadan ödediği ücretin iadesini talep etmesi,
 II. aldığı ürünün yenisiyle değiştirilmesini istemesi,
 III. bozuk olan ürünü atarak yeğenine yeni bir oyuncak araba alması

yukarıda verilenlerden hangilerini yapması beklenir?

- A) I, II ve III
 B) Yalnız I
 C) I ve II
 D) I ve III

6.

Çiğdem Hanım, yeni aldığı saç kurutma makinesinin bozuk olduğunu eve gelince fark eder.

Bu durumda Çiğdem Hanım'ın yapması gereken ilk davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üretici firmayı mahkemeye vermek
 B) Polise gidip mağazayı şikâyet etmek
 C) Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurmak
 D) Fişiyile beraber mağazaya gidip, ürünün değiştirilmesini istemek

HALKA HİZMET EDENLER

- Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşamakta olan ve temel çıkarlarını sağlamak amacıyla iş birliği yapan insanların tümüne **toplum** denir.
- Bütün ihtiyaçların kendi başına karşılanması mümkün değildir. Bu yüzden bireyler arasında iş bölümü yapılması gerekmektedir.
- Toplumun temel ihtiyaçlarının karşılanmasında devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşları görev almaktadır.
- Devlet, toplumsal ihtiyaçların karşılanmasından sorumludur.
- Devlet, vatandaşlarının ihtiyaçlarını daha iyi karşılayabilmek için kendine bağlı kurumlar kurarak bu kurumlar arasında iş bölümü yapmıştır.

TOPLUMA HİZMET EDEN KURUM VE KURULUŞLAR

Sağlık Hizmetleri

- Sağlık kurumları, insanların hastalıklardan korunması, hastaların tedavilerinin yapılması için kurulmuş kurumlardır.
- Ülkemizde sağlık kurumları Sağlık Bakanlığı ve ona bağlı hastaneler, sağlık araçları, dispanserler, tıp merkezleri, sağlık evleri, eczaneler ve aile hekimleridir.

Eğitim Hizmetleri

- Eğitim öğretim ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan kurumlardır.
- Eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığına bağlıdır.
- Eğitim kurumlarında hiçbir kişiye ve aileye ayrıcalık gösterilmez.
- Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkân eşitliği vardır.

Ulaşım Hizmetleri

- Ülkemizde belediyeler ulaşım hizmetleri vermektedir.
- Karayolları Genel Müdürlüğü, Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü ulaşım ihtiyacımızı karşılayan kurumlardır.
- Ülkemizde ulaşım alanında hizmet veren kurumlar T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlıdır.

Güvenlik Hizmetleri

- Vatandaşların huzur içinde yaşamalarını sağlamak için ülke içinden veya ülke dışından gelebilecek her türlü tehlikeye karşı düzeni sağlamak için verilen hizmetlerdir.
- İçişleri Bakanlığı ve ona bağlı kurumlar güvenlik hizmetlerinden sorumludur.

Adalet Hizmetleri

- Ülke içindeki vatandaşların birbirleriyle ya da çeşitli kurumlarla anlaşmazlığa düşmelerinde haklarını arayabilmeleri için kurulmuş olan kurumlardır.
- Bu kurumlar Adli Mahkemeler, İdari Mahkemeler ve Yüksek Mahkemeler olarak gruplandırılmaktadır.
- Adalet Bakanlığı ve ona bağlı kurumlar adalet hizmetlerinden sorumludur.

Haberleşme ve İletişim Hizmetleri

- Ülkemizde belediyeler ulaşım hizmetleri vermektedir.
- Karayolları Genel Müdürlüğü, Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü ulaşım ihtiyacımızı karşılayan kurumlardır.
- Ülkemizde ulaşım alanında hizmet veren kurumlar T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlıdır.

TEST 17

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Aşağıda görev ve sorumlulukları verilen yetkililerden hangisi resmi bir kurumda çalışmamaktadır?

- A) Esra: Hastaneye gelen hasta insanları muayene ederim.
- B) Hakan: Sınıfımda bulunan öğrencilere ders anlatırım.
- C) Elif: Kuaför salonuma gelen kişilerin saçlarını keserim.
- D) Fatih: Vatandaşların can ve mal güvenlikleriyle ülkenin huzur ve düzenini sağlarım.

2. Devletin vatandaşlarına karşı yerine getirmesi gereken görevleri vardır. Devletin görevlerinden biri de bireylerin eğitimi, meslek sahibi ve iyi bir vatandaş olarak yetişmesini sağlamaktır.

Devlet bu görevini özellikle aşağıdaki kurumlardan hangisini kurarak yerine getirmektedir?

- A) Hastane
- B) Park
- C) Okul
- D) Belediye

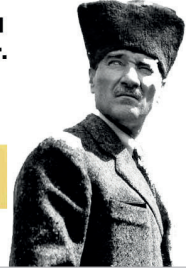
3. Aşağıdakilerden hangisi Tarım ve Orman Bakanlığına üye olmak isteyen birine verilebilecek cevap olabilir?

- A) Olabilirsin zaten o bakanlık bir sivil toplum kuruluştur.
- B) Orası resmi kurumdur, üye olunmaz.
- C) Tamam, internetten üye olabilirsin.
- D) Üye olacağım diye uğraşma, al benim üyeliğimi kullan.

4.

Öğretmenler Yeni Nesil
Sizlerin Eseri Olacaktır.

M. Kemal Atatürk

Mustafa Kemal Atatürk'ün yeni nesilleri emanet ettiği öğretmenler aşağıdaki kurumlardan hangisine bağlı olarak çalışırlar?

- A) Emniyet Müdürlüğüne
- B) Milli Eğitim Müdürlüğüne
- C) Tapu ve Kadastro Müdürlüğüne
- D) Parklar ve Bahçeler Müdürlüğüne

5. Günlük hayatımızda sahip olduğumuz haklar başkaları tarafından çiğnenebilir. Haksızlığa uğrayabiliriz ya da birileri ile sorun yaşayıp bunu kendi aramızda çözemeyebiliriz. Bu durumda sorunlarımızı mahkemeye başvurarak hukuk yoluyla çözmeye çalışırız.

Aşağıdakilerden hangisi adalet ihtiyacımızı karşılayan kişilerden biri değildir?

- A) Doktor
- B) Avukat
- C) Savcı
- D) Hâkim

6. İnsanlar kendilerini güvende hissetmek ister. Vatandaşların huzur ve güvenliğini sağlamak devletin görevlerinden biridir. İç ve dış tehditlere karşı çeşitli güvenlik kurumları kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizdeki güvenlik kurumlarından biri değildir?

- A) Jandarma Genel Komutanlığı
- B) Türk Silahlı Kuvvetleri
- C) Polis Karakolları
- D) Kızılay

E-DEVLET KAPISI

- Devletimiz vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamak için kurum ve kuruluşlarıyla hizmet vermektedir.
- Bilişim teknolojisindeki gelişmelerle birlikte devletimiz vatandaşlarına daha hızlı hizmet ulaştırmak için e-devlet portalını kullanıma sunmuştur.
- www.turkiye.gov.tr Genel Ağ adresi üzerinden vatandaşlar haftanın 7 günü 24 saat hizmet alabilmektedir.
- E-devlet vatandaşlara işlerini sıra beklemeden hızlı ve kolay bir şekilde yapma imkânı sağlamaktadır.
- Ayrıca vergi, fatura ve harç gibi ödemeler E-devlet üzerinden kolay bir şekilde ödenebilmektedir.
- E-devlet üzerinden vatandaşlara; eğitim hizmetleri, sosyal güvenlik hizmetleri, sağlık ve kültür hizmetleri, yasal işlemler vb. hizmetler verilmektedir.

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

- Yardımlaşma, iş birliği ve dayanışma içerisinde hareket eden ve toplum yararına hizmet eden kuruluşlara **sivil toplum kuruluşu** denir.
- Devletimiz toplumun temel ihtiyaçlarını karşılamakla sorumludur; ancak son derece büyük bir ülkede yaşıyoruz.
- Nüfusumuz da giderek artmaktadır. Bu nedenlerle devletimize sivil toplum kuruluşları (STK) destek olmaktadır.
- Sivil toplum kuruluşları çevrelerindeki toplumsal ihtiyaçlara duyarlı insanlar tarafından kurulmuştur.
- Sivil toplum kuruluşlarının bazı önemli özellikleri şunlardır:
 - » Sivil toplum kuruluşlarına katılımı gönüllülük söz konusudur. Çalışanlar ücret almazlar.
 - » Devletin yükünü azaltmaya çalışırlar.
 - » Sivil toplum kuruluşlarına her meslekten kişiler üye olabilir.
 - » Sivil toplum kuruluşlarına üye olan bireyler istedikleri zaman bu görevden ayrılabilirler.
 - » İhtiyaçların karşılanmasında devlet kurumlarına yardımcı olurlar.
- Osmanlı Devleti döneminde insan ve hayvanların ihtiyaçları için birçok vakıf kurulmuştur.
- Ülkemizdeki sivil toplum kuruluşlarından bazıları şunlardır:

1863'te yoksul ve yetim çocukların eğitim-öğretimine destek olmak amacıyla kuruldu. Ülkemizin eğitim alanındaki ilk sivil toplum kuruluşu oldu. Kelime anlamı "şefkat yuvası"dır. Darüşşafaka; babası veya annesi hayatta olmayan, maddi olanakları yetersiz, sınavla seçilmiş öğrencilere burs ve yatılı öğrenim vermektedir.

1992'de kurulan TEMA'nın açılımı Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı'dır. Vakıf erozyon ile mücadele, ağaçlandırma ve doğal varlıkların korunması için çalışmalar yapmaktadır. TEMA birçok projeyi hayata geçirmiştir. Bunlardan biri olan Meşe Projesi ile ülkemiz genelinde meşe ormanları oluşturarak erozyonu önlemeyi hedeflemektedir.

2003'te kurulan Tohum Türkiye Otizm Erken Tanı ve Eğitim Vakfı, otizm rahatsızlığı olan çocukların özel eğitimi ile topluma kazandırılmasına öncülük etmektedir. Ayrıca, kaynaştırma ortamlarında hizmet alan diğer özel eğitim gerektiren çocuklar, gençler ve aileleri için çalışan sağlık ve eğitim vakfıdır.

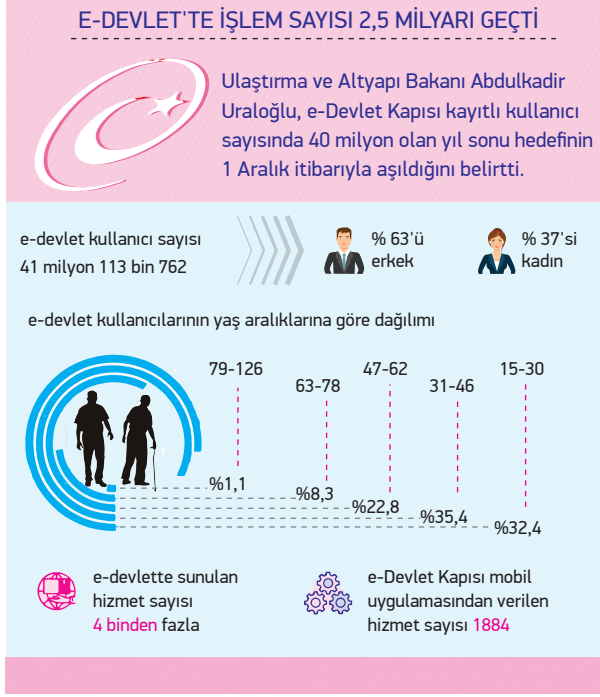
1986'da kurulan Türkiye Gücsüzler ve Kimsesizlere Yardım Vakfı korunmaya, bakıma ve yardıma muhtaç kişilerin sorunlarıyla ilgilenmek üzere kuruldu. Özellikle kimsesiz yaşlıların barınma ve bakımlarıyla ilgili çalışmalar yapmaktadır.

TEST 18

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1.

Yukarıdaki görsel değerlendirildiğinde e-devlet ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- E-devlet üzerinden vatandaşlara birçok alanda hizmet sunulmaktadır.
- E-devleti daha çok 15 - 30 yaş aralığındaki kişiler kullanmaktadır.
- E-devlet uygulamasını kullanan erkeklerin oranı kadınlardan fazladır.
- E-devlet kullanıcılarının yaş aralığı birbirinden farklıdır.

2. Sivil Toplum Kuruluşları:

- İhtiyaç sahiplerine yardım
- Hayvanların korunması
- Eğitim faaliyetlerinin desteklenmesi
- Doğal afetlerde halka yardım edilmesi
- Sağlık hizmetlerinin desteklenmesi gibi faaliyetlerde bulunur.

Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi bir sivil toplum kuruluşu faaliyeti değildir?

- Hayvanlara barınaklar yapılması
- Hırsızların yakalanması
- Zor durumdaki çocukların okutulması
- Depremde battaniye dağıtılması

3. Sivil toplum örgütlerinde çalışan kişiler aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilemez?

- Gönüllü
- Çıkarıcı
- Hayırsever
- Hoşgörülü

4. Ağaçlandırma çalışmaları yaparak topluma ağaç sevgisi aşılamaya çalışır. Ülke topraklarımızı tehdit eden çölleşme tehlikesine dikkat çeker.

Yukarıda kuruluş amacı verilen sivil toplum kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?

- Kızılay
- ÇEVKO
- TEMA
- TEGV

5. Sivil toplum kuruluşları; devlet kurumlarından başka çeşitli alanlarda çalışmalar yapan, üyelerini ve çalışanlarını gönüllülerden seçen, maddi gelirlerini bağışlardan ve gönüllü kişilerin ödemelerinden sağlayan kuruluşlardır.

Sivil toplum kuruluşlarının ortak amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- Toplumun ihtiyaçlarını karşılamak
- Bireylerin eğitim sorunlarını çözmek
- Bireylerin sağlık sorunlarıyla ilgilenmek
- İnsan haklarıyla ilgili sorunları çözmek

YAŞADIĞIM YER VE YÖNETİMİ

MERKEZE BAĞLI YÖNETİM

- Ülkemizin yönetim merkezi Ankara'dır. Vatandaşlara kamu hizmetlerinin daha rahat ulaştırılması ve toplumun ihtiyaçlarının daha kolay karşılanması için il ve ilçe gibi çeşitli yönetim birimleri oluşturulmuştur.

İl Yönetimi

- İlleri valiler yönetir.
- Valiler İçişleri Bakanlığına bağlıdır.
- Valiler ilde devleti ve hükûmeti temsil eder.

Valinin Görevleri

- İlide halkın huzur ve güvenliğini sağlamak
- İlin ekonomik yönden kalkınmasını sağlamak için projeler geliştirmek
- Halkın istek ve şikâyetlerini dinleyerek sorunlara çözüm üretmek
- Sağlıkla ilgili faaliyetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak
- Köylerin yol, su, elektrik ve kanalizasyon gibi ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak
- Eğitim ve öğretim faaliyetlerini düzenli bir şekilde yürütülmesi için çalışmak
- Kendisine bağlı kurum ve kuruluşlar arasında iş birliğini sağlamak

İlçe Yönetimi

- İlçeleri kaymakam yönetir.
- Kaymakam ilçedeki en üst düzey yöneticidir.
- Kaymakam, ilçede hükûmeti temsil eder.

Kaymakamın Görevleri

- Görev aldığı ilçede halkın huzur ve güvenliğini sağlamak
- İlçede hükûmet adına yasaları, yönetmelikleri ve hükûmet kararlarını uygulamak
- Bağlı olduğu ilin valisinden aldığı emirleri yerine getirmek
- İlçenin gelişip kalkınması için çalışmalar yapmak
- İlçedeki farklı kamu kuruluşlarının çalışmalarının düzenli bir şekilde uygulanması sağlamak
- Halkın ihtiyaçlarını saptamak ve gidermeye çalışmak, gereken önlemleri almak
- Törenlerde başkanlık yapmak ve resmi ziyaretlerde bulunmak.

YEREL YÖNETİMLER

- Yerel yönetimler; ulusal sınırlar içerisinde anayasal olarak hukuki düzenlemelerde belirlenmiş beldelerin yönetimini sağlayan birimdir.

Köy ve Mahalle Yönetimi

- Nüfusu 2000'den az olan yerleşim yerlerine **köy** denir.
- Her yerleşim yerinde mutlaka muhtarlıklar vardır.
- Muhtarlar halkın oylarıyla seçimle belirlenir.

Muhtarın Görevleri

- Mahalleye yeni taşınan kişilerin kayıtlarını yapmak ve kimliğini kaybedenler için gerekli olan belgeleri hazırlamak
- Okul çağına gelmiş olan çocukları belirleyerek gerekli kuruma bildirmek
- Askerlikle ilgili tebligatların yapılmasını sağlamak

Belediye Yönetimi

- Belediye başkanları halkın oylarıyla seçimle belirlenir.
- Halk belediye başkanı ile birlikte belediye meclis üyelerini de seçerek belediye yönetimine katılır.

Belediye Başkanının Görevleri

- Parklar inşa ederek parkların bakımını yapmak
- Toplu taşıma hizmetlerinin sunulmasını sağlamak
- Yangın, sel ve deprem gibi afetlerde halka yardım etmek
- Eğitim, kültür, sanat ve spor faaliyetlerine destek vermek
- Satılan ürünlerin sağlığa uygunluğunu denetlemek

TEST 19

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Belediye başkanları beş yılda bir halk tarafından seçilmektedir. Belediye, belediye başkanları tarafından yönetilmektedir. Halk seçim yoluyla belediye yönetimine ve kararlarına katılmaktadır. Muhtarlar da belediye başkanları gibi beş yılda bir halk tarafından seçilmektedir. Muhtarlıklar belediye ve köylerde yer almaktadır.

Verilen bilgilere göre;

- I. Belediye başkanı ve muhtarın görevde kalma süresi aynıdır.
II. Halk yerel yönetimde söz sahibidir.
III. Belediye başkanları ve muhtarlar görevlerinden dolayı denetlenmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II
B) Yalnız III
C) Yalnız II
D) II ve III

2. Yaşadığımız yer neresi olursa olsun her yerleşim yerinde muhtarlıklar vardır. Muhtarlıklar köy ve mahalle muhtarlıkları olarak ikiye ayrılır. Muhtarlar belediye başkanları gibi yerel seçimlerde halkın oylarıyla belirlenirler. Belediyelerde nasıl belediye meclisi varsa muhtarlıklarda da ihtiyar meclisi görev yapar.

Buna göre aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Muhtar köy ve mahallenin yönetiminden sorumludur.
B) Muhtar halk tarafından seçilir.
C) İhtiyar Meclisi üyeleri köyün yönetiminde görev alır.
D) Muhtarlık seçimleri üç yılda bir yapılır.

3. İlçeyi yönetmekle görevli kaymakamın denetleyeceği kurumlar arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

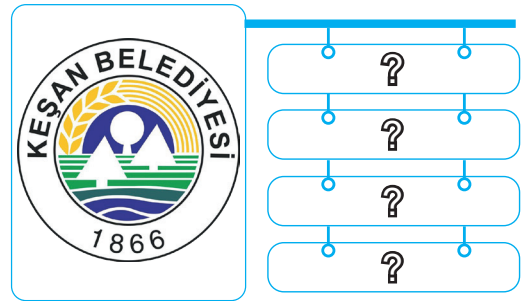
- A) İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
B) İlçe Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü
C) Yargı Kuruluşları
D) İlçe Devlet Hastanesi

4. Elazığ Valisi Organize Sanayi Bölgesi'ndeki fabrikaları ziyaret ederek sanayi tesislerinin çalışmaları hakkında gerekli bilgiyi aldı. Vali yaptığı açıklamada "Her geçen gün büyümesini devam ettiren sanayi bölgemize yapılan yatırımlar vatandaşlarımız için yeni iş alanları anlamına gelmektedir. Bu konuda bizler de üzerimize düşen görevi yerine getirmek için elimizden geleni yapacağız" dedi.

Yukarıda verilen haber, valinin hangi alandaki çalışmalarına destek verdiğini göstermektedir?

- A) Eğitim
B) Ekonomi
C) Çevre
D) Turizm

- 5.

Yukarıdaki diyagramda "?" ile gösterilen alanlara Keşan Kaymakamlığına bağlı olan kurum ve kuruluşlar yazılacaktır.

Aşağıdakilerden hangisi diyagrama yazılabilecek bir seçenek değildir?

- A) Keşan Emniyet Müdürlüğü
B) İl Kültür Müdürlüğü
C) İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
D) İlçe Müftülüğü

6. Bir ilde işleri hükümet adına yöneten en yetkili yönetici validir. Vali, halkın huzur ve güven içinde yaşamasını sağlar. İlin idaresi ile ilgilenir. Bulunduğu ilde sağlık kuruluşlarının yaygınlaşması için çalışır. Köylerin yol, su ve kanalizasyon gibi ihtiyaçlarını karşılar. Eğitim ve öğretimin düzenli yürümesi için çalışır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi valinin görev ve sorumlulukları arasında yer alır?

- A) İlçe sınırları içerisinde yaşayan halkın huzur ve güvenliğini sağlamak için gerekli önlemleri almak
B) Askere gidecek olan kişileri belirlemek
C) Ulaşım ve altyapı hizmetlerinin karşılanmasını sağlamak
D) İldeki çeşitli kamu kurumlarının çalışmalarını denetlemek

KATILIM HAKKI VE DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ

- **Hak:** Kişinin sahip olduğu, kişiyi kendi özünüyle yaşatacak insani ve evrensel kurallardır.
- **Özgürlük:** Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmadan düşünmek ve davranmaktır.

KATILIM ÖZGÜRLÜĞÜ

- Katılım hakkı demokrasinin temel ilkelerinden biridir.
- İçinde bulunulan gruplarda etkin ve katılımcı bir vatandaş olunmalıdır.
- Kişiler ailede, okulda ya da sınıfta alınan kararlarda görüşlerini belirterek katılım hakkını ve düşünce özgürlüğünü kullanarak alınan kararlarda söz sahibi olmalıdır.
- Bireyler 18 yaşına geldiğinde katılım hakkından yararlanabilirler.

DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ

- Düşünce özgürlüğü kişinin kendi seçtiği düşünceleri benimseyebilmesi ve bunları başkalarına açıklayıp yayabilmesi olarak tanımlanabilir.
- Düşünce özgürlüğü demokrasinin temel ilkesidir.
- İnsan haklarına ilişkin bütün belgelerde ilk sırada vurgulanmıştır.
- Kimsenin müdahalesi olmadan her fert istediğini düşünme hakkına sahiptir.

- Katılma hakkıyla ilgili olarak Anayasamızda şu maddeler yer almaktadır.

Madde 67: Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak, seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir.

- Düşünce özgürlüğüyle ilgili olarak Anayasamızda şu maddeler yer almaktadır.

Madde 25: Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Madde 26: Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

EGEMENLİK VE BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİMİZ

BAĞIMSIZLIK SEMBOLÜMÜZ: BAYRAK

- Bayrak ülkemizin en önemli millî egemenlik ve bağımsızlık sembolüdür.
- Bağımsız olan her ülkenin kendine ait bir bayrağı vardır.
- Bayrağımız kırmızı rengini vatanımız için şehit olan vatandaşlarımızın kanından almıştır.
- 1983 yılında çıkarılan Türk Bayrağı Kanunu ile bayrağımızın boyutları, şekli, nerelerde ve nasıl kullanılacağı belirtilmiştir.
- Ay yıldızlı bayrağımız Ormanlı Devleti'nin son dönemlerinde kullanılmaya başlanmıştır.
- Bayrağımız şairlere ilham vererek şiiirlere konu olmuştur.

MİLLİ MARŞIMIZ: İSTİKLÂL MARŞI

- Milli Marş ülkemizin egemenlik ve bağımsızlık sembolüdür.
- Milli Eğitim Bakanlığı 1921'de bir yarışma düzenlemiştir. Yarışmaya 724 şiir katılmıştır.
- Mehmet Akif Ersoy, Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi'nin ısrarı üzerine Türk ordusuna hitap ettiği şiirini yarışmaya koymuştur.
- 12 Mart 1921 tarihli oturumunda Mehmet Akif'in yazdığı şiir coşkulu alkışlarla millî marş olarak kabul edilmiştir.
- 1930 yılında Osman Zeki Üngör'ün 1922'de hazırladığı bugünkü beste yürürlüğe girmiştir.

TEST 20

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Farklı görüşlerin varlığı, bir toplumda demokrasiye çok seslilik getirir. Bu durum hem o ülkede demokrasinin güçlü ve sürekli olmasını sağlar hem de çeşitli düşüncelerin parlamentoda temsil edilmesini olanaklı kılar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada dile getirilen görüşle çelişmektedir?

- A) Farklı görüşler toplumu bir çatışma içine sürükler.
B) Alınacak kararların doğruluğu farklı görüşlerin tartışılmasına bağlıdır.
C) Toplumsal mutluluğun temelinde hoşgörü yer alır.
D) Bir toplumun devamı demokrasi bilincinin sürekliliğine bağlıdır.

2. Demokratik toplumlarda insanlar düşüncelerini açıklamaya ve farklı siyasal görüşleri tercih etme hakkına sahip oldukları gibi başkalarının da görüş ve tercihlerine saygı göstermek zorundadırlar. Çünkü farklı görüşler demokrasinin vazgeçilmez öğeleridir ve daha doğru kararlara ulaşılmasını sağlar.

Bu parçada demokrasinin hangi özelliği üzerinde daha çok durulmuştur?

- A) Kaynağını özgürlükten alması
B) Adalete önem vermesi
C) İnanç özgürlüğünü getirmesi
D) İnsanlar arası eşitliğe önem vermesi

3. 5. sınıf öğrencisi Asuman şu açıklamayı yapmıştır: "Bizler görüşlerimizi serbestçe ifade etme hakkına sahibiz. Bizi ilgilendiren konularda görüşlerimizin dikate alınması gerekir."

Asuman'ın açıklamasında yer alan "görüşlerimizi serbestçe ifade etme hakkına sahibiz." ifadesi ile aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Seyahat özgürlüğüne
B) Düşünce özgürlüğüne
C) Konut dokunulmazlığına
D) Yaşama hakkına

4. Bin yıldır üzerinde yaşadığımız vatanımız düşman tarafından işgal edilmişti. Bağımsızlığımızın tehlikeye düşmesi üzerine milletimiz Milli Mücadele'yi gerçekleştirerek yurdumuzu işgallerden kurtarmıştı. Türkiye'nin bağımsız bir devlet olduğu dünyaya kabul ettirilmişti. Milli Mücadele'de milletimiz başarısız olsaydı ay yıldızlı bayrağımız yerine ülkemizi işgal eden devletlerin bayrakları gökyüzünde dalgalanacaktı. Milli marşımız yerine onların marşları okunacaktı. Kısacası bağımsızlığımızı kaybetmiş olacaktık.

Buna göre;

- I. Milli marşımız ve bayrağımız bağımsızlık sembollerimizdendir.
II. Milletimiz bağımsızlığını kaybetmemek için mücadeleler vermiştir.
III. Milli Mücadele'miz başarıyla sonuçlanmıştır.

yukarıda verilen yargılardan hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
B) II ve III
C) I ve II
D) I, II ve III

5.

Allah, bu millete bir daha
İstiklâl Marşı yazdırmasın.

Mehmet Akif
Ersoy

Mehmet Akif Ersoy'un bu sözü aşağıdaki düşüncelerden hangisine vurgu yapmıştır?

- A) Para ile yazılamayacak kadar zor olduğunun
B) Türk halkına armağan edilen marş olduğunun
C) İstiklâl Savaşı'nın zor şartlarda gerçekleştiğinin
D) En zor marşlardan biri olduğunun

6. **Mehmet Akif Ersoy tarafından yazılan İstiklâl Marşımız aşağıdakilerden hangisine hitaben yazılmıştır?**

- A) Türk bayrağına
B) Türk milletine
C) Türk ordusuna
D) Türkiye Büyük Millet Meclisine

YAŞADIĞIM YERİN EKONOMİYE KATKISI

- İnsanların çok çeşitli ihtiyaçları vardır.
- Ülkeler, insanların ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapar.
- Bir ülkenin bölgeleri arasında yetiştirilen ürünler ve üretim malları arasında mal ve ürün farklılıkları vardır.
- Bu durum ülkeler için de geçerlidir.
- Ülkeler kendi ülkelerinde üretilmeyen veya talebi karşılanmayan ürünleri başka ülkelere alır.
- Kendi ürettikleri ürünleri de başka ülkelere satar.
- Bu durum ülkeler arasında ticaret kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır.
- Bir ürünün ya da hizmetin alınması veya satılması yoluyla oluşan ekonomik etkinliklere **ticaret** denir.
- Ülkeler arasındaki ticaret kaçınılmazdır. Çünkü her ülkenin kaynakları, teknolojisi ve insan gücü birbirinden farklıdır.
- Ticaret; iç ve dış ticaret olmak üzere ikiye ayrılır.

İÇ TİCARET

- Ülke içerisinde yapılan ekonomik faaliyetlere **iç ticaret** denir.

DIŞ TİCARET

- Farklı ülkelerin birbirleriyle ticaret yapmasına **dış ticaret** denir.
- Ülkeler arasında yapılan bu ticaret ithalat ve ihracat kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır.

İHRACAT

- Bir ülkenin ürettiği ürünlerin fazlasını başka ülkelere satmasına **ihracat** denir.
- Ülke ekonomisinin kalkınmasında ihracat önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle ihracatın artırılması, ithalatın azaltılması hedeflenir.
- Türkiye'nin dışarıdan aldığı ürünler sattıklarından daha fazladır. Bu durum ülke ekonomisini olumsuz etkilemektedir.
- Türkiye tarım, hayvancılık, madencilik, sanayi ve turizm yönünden farklı özelliklere sahiptir. Bu nedenle Türkiye'de üretilen ürünler çok çeşitlidir.

- Bu ürünlerin ihracatını arttırmak için yapılacak çalışmalar o yerin ve dolayısıyla ülke ekonomisinin canlanmasına katkı sağlayacaktır.

Başlıca İhraç Ettiğimiz Ürünler

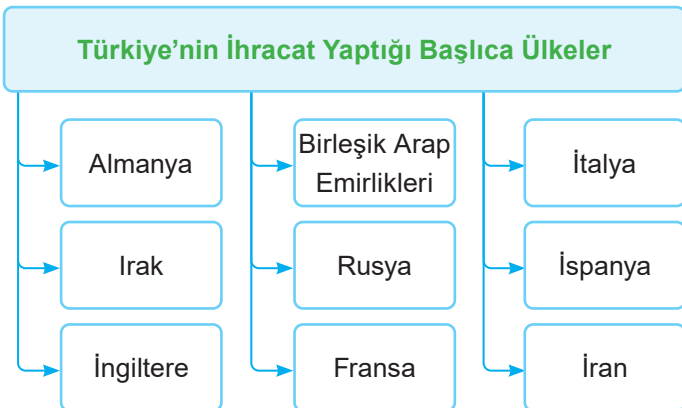
- **Tarım Ürünlerimiz:** Pamuk, fındık, kuru incir, tütün, Antep fıstığı, çay, zeytin, kuru kayısı vb.
- **Hayvansal Ürünlerimiz:** Yün, deri, yumurta, canlı hayvan vb.
- **Madenlerimiz:** Krom, bakır, demir, tuz, çinko, bor madeni, manganez, cıva, mermer vb.
- **Dokuma ve Tekstil:** Pamuk ipliği, kumaş, hazır giyim, deri eşya, halı vb.
- **Sanayi Ürünleri:** Demir-çelik, otomobil, beyaz eşya, televizyon, mobilya, kimyasal ürünler, gübre, cam, seramik, çimento vb.

İTHALAT

- Bir ürünü, ham maddeyi veya hizmeti başka ülkeden satın alma işine **ithalat** denir.
- Ülkeler şu nedenlerden dolayı ithalat yaparlar:
 - » Satın alınan ürün ya da ham madde o ülkede hiç üretilmiyor ya da bulunmuyor olabilir.
 - » Var olan kaynakları ihtiyacı karşılayacak düzeyde olmayabilir.
 - » Dışarıdan alındığında daha ucuza mal edilebilir ya da daha kârlı olabilir.

Başlıca İthal Ettiğimiz Ürünler

- Petrol ve petrol ürünleri (İlk sırada yer alır.)
- Makina ve ulaştırma araçları
- Elektronik cihazlar (Cep telefonu, bilgisayar ve parçaları, fotokopi makinesi, faks, televizyon, müzik sistemleri, elektronik oyuncaklar gibi)
- Demir - çelik ürünleri, taş kömürü, alüminyum, fosfat, kimyasal maddeler, ilaç, optik aletler
- Lüks tüketim maddeleri (Otomobil, giysi, süs eşyaları, mobilya, dekorasyon malzemeleri gibi)
- Kahve, muz, pirinç gibi tarım ürünleri vb.

TEST 21

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Dünya'nın en kaliteli güllerinin yetiştiği Isparta toprakları, Dünya gül yağı üretiminin yaklaşık %65'lik kısmını karşılayarak gül yağı sektöründe dünyada birinci sırada yer almaktadır. Isparta ili kozmetik ve parfüm endüstrisinin tüm ülkede gelişmesi için büyük bir Kozmetik Vadisi oluşturma potansiyeline sahiptir. Bölgede yer alan resmi kurumların iş birliği ile kurulabilecek Kozmetik Vadisi, yüksek rekabet gücüyle, dünya kozmetik piyasasında söz sahibi olabilecek konuma gelebilir.

Buna göre;

- I. Akdeniz Bölgesi dünya gül yağı üretiminde birinci sıradadır.
II. Isparta'da sadece gül yetiştiriciliği yapılmaktadır.
III. İş birliği içerisinde yapılacak çalışmalar Isparta'yı dünyadaki kozmetik piyasasında önemli bir konuma getirebilir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III

2. Kullandığımız bazı ürünlerin etiketine baktığımızda bu ürünlerin yurt dışında üretildiğini görürüz.

Bu durum aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Ülkeler arası alışveriş yapıldığını
B) Ülkemizde yapılan tüm ürünlerin ithal edildiğini
C) Dışarıdan alınan ürünlerin daha kaliteli olduğunu
D) Ülkemizde kaliteli ürünlerin üretilmediğini

3. Ülkemizin hava sahasını ihlal eden Rus uçağı, askeri birliklerimiz tarafından düşürüldü. Bu olaydan sonra basında sık sık Rusya'dan aldığımız önemli bir ürünün Rusya tarafından bize verilmeme ihtimali olduğu konuşuldu.

Yukarıdaki bilgide Rusya'dan satın alındığı söylenen ürün aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bor B) Bakır
C) Doğal gaz D) Petrol

4. İnsanların çok çeşitli ihtiyaçları vardır. Ülkeler, insanların ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapar. Bir ülkenin bölgeleri arasında, yetiştirilen ürün ve üretilen mallar bakımından farklılıklar vardır. Bu durum ülkeler için de geçerlidir. Ülkeler kendi ülkelerinde üretilmeyen veya talebi karşılamayan ürünleri başka ülkelere alır. Kendi ürettikleri ürünleri de başka ülkelere satar. Böylece ülkeler arasında ticaret ortaya çıkar.

Yukarıdaki açıklama dikkate alındığında aşağıdaki bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) İnsan ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapılmaktadır.
B) Ülkeler ürettikleri fazla ürünleri birbirlerine satarak ticaret yapmaktadır.
C) Devletlerin ürettiği ürünler arasında farklılıklar olabilmektedir.
D) Bütün ülkeler aynı ürünleri üretmektedir.

5. Sınır ticareti Edirne ekonomisinin itici güçlerinden biri. Bulgaristan ve Yunanistan'dan vize almadan günübirlik gelenler, sebzedden ekmeğe, deriden tavuğa birçok ürünü satın alıyor. Edirne sebze-meyve hâli neredeyse her gün kapılarını "bagaj ticareti" yapan Bulgarlarla açıyor. Hafta sonunda tarihi Alipaşa Çarşısı'na gittiğinizde Türkçe, Yunanca ve Bulgarca birbirine karışıyor. Hal ve çevresindeki dükkânlar Bulgarca, Alipaşa Çarşısı ve çevresi Yunanca tabelalarla dolu.

Buna göre Edirne'nin ekonomik açıdan gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmuştur?

- A) Türk-Yunan dostluğu
B) Türk çarşılarının güzel olması
C) Sınır ticaretinin yapılması
D) Bulgar –Türk dostluğu

6. Ülke ekonomisinin kalkınmasında ihracat önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle ihracatın artırılması, ithalatın azaltılması hedeflenir. Türkiye'nin dışarıdan aldığı ürünler, sattıklarından daha fazladır. Bu durum ülke ekonomisini olumsuz etkilemektedir.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ekonomisini olumsuz etkilemektedir?

- A) Maden bakımından zengin olması
B) Üretimin sürekli artması
C) Dışarıdan aldığı ürünlerin, sattıklarından fazla olması
D) Dışarıya sattığı ürünlerin aldıklarından fazla olması

TİCARET VE TEKNOLOJİ

Ulaşım: Yolcuların, malların veya çeşitli ürünlerin bir yerden başka bir yere taşınması veya ulaştırılmasıdır.

- İlk dönemlerde (deve, at gibi) uzun sürede yapılan ticaret teknolojiyle birlikte gelişme göstermiştir.
- Günümüzde kullanılan ulaşım araçları sayesinde (tırlar, trenler, gemiler, uçaklar) ürünler uzak ülkelere kısa sürede taşınmaktadır.
- Ülkeler arasında petrol ve doğal gaz gibi yakıtların da bulunduğu boru hatları kullanılmaktadır.
- Bu taşımacılığı kolaylaştırmak için yeni ulaşım projeleri üzerinde çalışılmaktadır. Demir - İpek Yolu Projesi bu projelerden biridir.
- Ulaşımın güvenli ve hızlı bir şekilde yapılması, taşınan ürünlerin zarar görmeden ve bozulmadan yerine ulaştırılmasını sağlamaktadır. Bu da uluslararası ticarete ulaşım teknolojisinin önemini daha da arttırmaktadır.
- Ulaşım teknolojileri sayesinde insanların ihtiyaç duydukları ürünler bir ülkeden başka bir ülkeye kısa zamanda ulaşabilmektedir.
- Ulaşımın güvenli ve hızlı bir şekilde yapılması, taşınan ürünlerin zarar görmeden ve bozulmadan yerine ulaşmasını sağlamaktadır.

- Teknolojinin gelişmesiyle birlikte uluslararası ticarete alıcı ve satıcı kısa bir süre içerisinde iletişime geçebilmektedir. Bu durum ticareti canlandırmaktadır.
- Televizyon ve Genel Ağ üretilen ürünlerin reklamının yapılması için kullanılır.
- İletişim teknolojisi sayesinde kişilerin ihtiyacı olan bir ürünün hangi ülkede, hangi firma tarafından üretildiğini kolayca öğrenilebilir.
- Bireyler ihtiyaç duyduğu ürünler hakkında bilgi alıp sipariş verebilmektedir.
- **Elektronik ticaret** adı verilen bu sistem sayesinde bireyler farklı ülkelerde bulunan üreticilerle dilediği an iletişim kurup ticaret yapabilmektedir.
- İletişim ve ulaşım teknolojisinin gelişmesi; ürünlerin kısa sürede yerine ulaşmasını, ürünlerin daha geniş kitlelere hitap etmesine, ürünlerin güvenilir bir şekilde tüketicilere ulaştırılması sağlanmıştır.
- Elektronik ticaret sayesinde ürünün nakliye sırasındaki yolculuğunu da internet üzerinden takip edilebilmektedir.

TURİZM ÖN YARGILARI DEĞİŞTİRİYOR

- Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla yapılan gezilere **turizm** denir.
- Turizm, tarihî ve doğal güzellikleri görmenin yanında farklı kültürleri tanımayı da sağlar.
- Turizm önemli bir ekonomik faaliyettir. Bu nedenle bacasız sanayi olarak adlandırılmaktadır.
- Turizm olarak adlandırılan gezilere katılan kişilere **turist** denir.

TURİZM

İç Turizm

- Ülke halkının ülke içinde yaptığı gezilere denir.
 - » Ankara'da yaşayan birinin Adıyaman'daki Nemrut'u görmeye gitmesi iç turizmdir.

Dış Turizm

- Turistlerin ülke dışına çıkarak yaptığı gezilerdir.
 - » Almanya'da yaşayan birinin Nevşehir'deki Peribacaları'nı görmeye gitmesi dış turizmdir.

Turizm, uluslararası ilişkilerde önemli bir rol oynamaktadır.

TURİZMİN İKİ BOYUTU

Dünya Barışına Katkısı	Diğer Katkıları
İnsanlar arası iletişim artar, güven duygusu gelişir.	Ulaşım ağı genişler, dünyada ekonomik hareketlilik oluşur.
Milletlerarası kültür bağları kuvvetlenir.	İşsizlik ve yoksulluk azalır.
Milletlerarası sağlam ve kalıcı köprüler kurulur.	Doğanın korunması sağlanır.
Farklılıklara saygı duyma imkânı sağlanır.	Kültür seviyesi artar.
Savaşların önüne geçilme ihtimali doğar.	Halkın sahip olduğu ulusal ve kültürel değerlerle övünç duyması sağlanır.

TEST 22

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

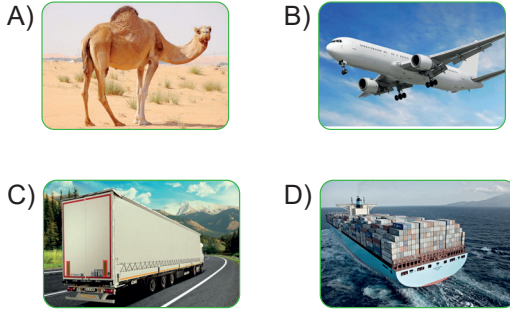

1. Ordulu Melike Hanım fındıktan yaptıkları çikolataları Genel Ağ üzerinden satışa sunmuştur. Melike Hanım yurt içinden ve yurt dışından almış oldukları siparişlerin, Genel Ağ'da yaptıkları satış sayesinde pazarlama maliyetinin düştüğü açıklamasını yapmıştır.

Buna göre iletişim araçları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ekonominin canlanmasını sağlamaktadır.
B) İnsanlar ve ülkeler arasındaki ekonomik ilişkinin artmasını sağlamıştır.
C) Halkın o ürüne ulaşmasının zorlaşmasına neden olmuştur.
D) Ürünün daha geniş alanlarda satılmasına neden olmuştur.

2. **Aşağıdakilerden hangisi günümüzde ülkeler arasında yapılan ticarete kullanılmamaktadır?**

3. I. Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olması
II. Çeşitli reklam ve filmlerle dünyaya tanıtılması
III. Tarihi ve doğal güzelliklerinin çok olması
IV. İnsanlar arası iletişimin zayıf olması

Yukarıdakilerden hangileri ülkemizin turistler tarafından tercih edilmesinin nedenlerinden biri değildir?

- A) I ve II
B) Yalnız IV
C) III ve IV
D) Yalnız I

4. Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla yapılan gezilere turizm, bu gezilere katılan kişilere de turist denir. Turizm uluslararası ilişkilere çeşitli katkılar sağlar.

Aşağıdakilerden hangisi turizmin sağladığı katkılardan biri değildir?

- A) Ülkeler için ekonomik faaliyet ve gelir kaynağıdır.
B) Yapıldığı yerde günlük hayatı canlandırır.
C) Kültürler arası çatışmalara neden olur.
D) Bireylerin birbirini daha yakından tanımalarını sağlar.

5. **Nur:** Öğrenci değişim programına katıldım. Elazığ'dan Fransa'ya gideceğim. Eyfel Kulesi en çok merak ettiğim yapılardan biri.

Fatih: Bir düşün organizasyonunda görev aldım. Adana'dan İstanbul'a gideceğim.

Defne: Basketbol müsabakalarına katılmak için İzmir'den Mardin'e gideceğim. Mardin'deki konakları görmek istiyorum.

Ahmet: Ankara'dan yola çıkan gezi grubu ile Şanlıurfa gidip oradaki Balıklıgöl'ü görmek istiyorum.

Buna göre kişilerin sözlerinden yola çıkarak hangisinin farklı bir turizm faaliyeti yaptığı söylenebilir?

- A) Ahmet
B) Defne
C) Fatih
D) Nur

6. Ulaşım imkânları, satılan ya da alınan ürünün maliyetini doğrudan etkilemektedir. Ulaşımın güvenli ve hızlı olması, taşınan ürünlerin zarar görmeden ve bozulmadan yerine ulaşmasını sağlar. Bu da uluslararası ticarete ulaşım teknolojilerinin önemini arttırmaktadır. Daha uzak ve daha çok ülkeyle ticaret yapılabilmesi için ulaşım teknolojilerinin daha da gelişmesi gerekir.

Verilen açıklama dikkate alındığında aşağıdaki bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Ulaşım güvenliğinin önemli olmadığı
B) Ulaşım imkânlarının satılan malın fiyatını etkilediği
C) Ulaşım teknolojisindeki gelişmelerin ticareti olumlu etkilediği
D) Ulaşım teknolojisindeki gelişmelerin uzak bölgelere yapılacak olan ticareti kolaylaştırdığı

İNSANLIĞIN ORTAK MİRASI

- Bir neslin kendisinden sonra gelecek kuşaklara bıraktığı her şeye **miras** denir.
- İnsanların kuşaktan kuşağa bıraktığı maddi ve manevi değerlerin tümüne **ortak miras** denir.
- İnsanlığın ortak mirasına katkıda bulunan bu kişiler şunlardır: Hipokrat, Ali Kuşçu, Galileo Galilei, Canan Dağdeviren.

BİLİM MİRASI

Gazi Yaşargil

- Beyin ve sinir sistemleri üzerine çalışma yapmıştır.
- Mikro cerrahiye beyinle ilgili hastalıklarda uygulayarak çok zor ve hassas bölgelerdeki tümörlerin alınabileceğini kanıtlamıştır.

Aziz Sancar

- ABD Ulusal Bilimler Akademisi'ne seçilen ilk Türk olarak tanınır.
- Hücrelerin hasar gören DNA'ları nasıl onardığını ve genetik bilgisini koruduğunu haritalandıran araştırmalar yapmıştır.

Hipokrat

- Tıbbın babası olarak bilinir.
- Eserlerinde batıl inançlar ve büyü şifa yöntemlerini reddetmiştir.
- Hastalıkların nedenleri ve tedavi yöntemleri ile ilgili çalışmalar yapmıştır.

Galileo

- İtalyan astronom, fizikçi, mühendis, filozof ve matematikçidir.
- Astronomi bilimine katkıları arasında; Venüs'ün evrelerinin teleskopik kanıtı ve Jüpiter'in en büyük dört uydusunun keşfi yer alır.

Louis Pasteur

- İnsan ve hayvanlarda görülen şarbon, tavuk kolerası ve kuduz hastalıkları ile bağışıklık mekanizması ve aşı hazırlama teknikleri üzerinde çalışmıştır.
- Pasteur'ün tüm dünyada tanınmasını sağlayan buluşu ise kuduz aşısıdır.

Marie Curie

- Polonyalı ünlü kadın fizikçidir.
- Kanser hastalığını tedavi eden radyoaktivite ışınlarını bulmuştur.
- Bilim dalında Nobel Ödülü'nü iki kere alan ilk bilim insanı olmuştur.

EDEBİYAT MİRASI

- Edebi eserin bir kısmı farklı dillere çevrilmiştir. Bu eserler birçok kişiyi etkilemiştir.

DÜŞÜNCE MİRASI

- Farklı milletlerden düşünürler ortaya bazı görüşler koymuşlardır. Bu görüşler insanlığın ortak mirası olarak kabul edilmiştir.

SANAT MİRASI

- Anadolu, Mezopotamya, Çin, Mısır ve Hindistan uygarlıkları döneminden kalma birçok sanat eseri insanlığın ortak sanat mirasıdır.

Oğuz Kağan Destanı

- Oğuz Kağan Destanı, doğduktan kırk gün sonra yürümeye başlayan bir kahramanın yaşamını anlatmaktadır. Destanın kahramanı olan Oğuz Kağan'ın gerçekte Hun hükümdarı Mete Han olduğu düşünülmektedir.

Yunus Emre

- Yunus Emre Türk halk şiirinin temsilcilerinden biridir. Yunus Emre'nin öğretilerinde Allah ve insan sevgisi ön plandadır. "Yaradılanı severim yaradandan ötürü." sözüyle; dil, din, ırk ve sosyal statü ayrımı yapılmaksızın her insanın değerli olduğunu vurgulamıştır.

- Levni'ye ait minyatür (Surname) ve Leonardo da Vinci'nin Mona Lisa tablosu (Louvre Müzesi - Paris) sanat mirasına örnek olarak verilebilir.

ULUSLARARASI ÖRGÜTLER	KURULUŞ VE ÜYELİK	KURULUŞ AMACI
Dünya Turizm Örgütü	1974 yılında Birleşmiş Milletler bünyesinde kurulmuştur. Merkezi İspanya'nın başkenti Madrid'dedir. 159 ülke ve özel sektör temsilcilerinden üyeleri vardır.	Dünyanın doğal ve kültürel miraslarının korunmasını sağlamak, Dünya barışının tesis edilmesinde katkıda bulunmak, turizm hareketleriyle ilgili araştırmalar yapmak
Uluslararası Hava Taşımacılığı Örgütü	• 1945'te Küba'da kurulmuştur. • 140 ülkeden üyeleri vardır.	Güvenli hava taşımacılığını ve ticaretini geliştirmek, ekonomik hava taşımacılığının halkın yararlanmasını sağlamak
Dünya Turizm ve Seyahat Konseyi	• 1990 yılında kurulmuştur. • Yalnızca özel sektör temsilcileri üye olabilmektedir.	Turizm ve seyahatin düzenli olabilmesi için ülkelerin idarecileriyle bağlantıya geçmek.

TEST 23

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Ortak miras geçmişten bugüne bütün insanların, uygarlıkların, ulusların ve toplumların katkılarıyla oluşan maddi ve manevi değerlerin tümüdür. Ortak miras ürünlerinin korunması ve geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla çalışmalar yapan uluslararası kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) UNİCEF
B) UNESCO
C) G - 20
D) IMF
2. Mostar Köprüsü, Bosna Hersek'in Mostar şehrinden geçen Neretva Nehri üzerindedir. Orijinal köprü Mimar Sinan'ın öğrencisi Mimar Hayreddin tarafından 1566'da inşa edilmiştir. 427 yıl kesintisiz olarak hizmet vermiş olan köprü Yugoslavya iç savaşı sırasında 1993 yılında yıkılmıştır. Köprü 2005 yılında UNESCO'ya dahil edilmiştir. Türkiye'nin desteğiyle onarılarak hizmete açılmıştır.

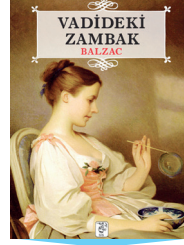
Yukarıdaki verilen bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mostar Köprüsü, insanlığın ortak mirasıdır.
B) Savaş sebebiyle bu miras zarar görmüştür.
C) Yapımında sadece Türkiye'nin desteği olmuştur.
D) Köprü uzun yıllar boyunca kullanılmıştır.
3. İtalyan astronom, fizikçi, mühendis, filozof ve matematikçidir. Astronomi bilimine katkıları arasında Venüs'ün evrelerinin teleskopik kanıtı ve Jüpiter'in en büyük dört uydusunun keşfi yer alır.

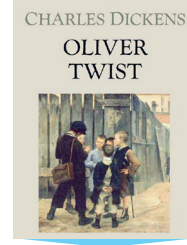
Hakkında bilgi verilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bruno
B) Copernicus
C) Leonardo da Vinci
D) Galileo

4. Edebiyat alanında ortak miras kabul edilen eserlerden bazıları aşağıda verilmiştir.

Fransız Edebiyatı

İngiliz Edebiyatı

Türk Edebiyatı

Yukarıdaki görsellerden ulaşılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortak mirasa birçok millet katkı sağlamıştır.
B) Ortak miras öğeleri en fazla gelişimi edebiyat alanında sağlamıştır.
C) Ortak miras öğeleri sadece Avrupa medeniyetleri tarafından oluşturulmuştur.
D) Ortak mirasa ait eserlere en çok Türk edebiyatçıları katkı sağlamıştır.
5. İnsanlığın ortak mirası demek; toplumların ve uygarlıkların günümüze kadar üretmiş olduğu maddi ve manevi değerlerdir. Bu miras tüm insanlığın birikim, deneyim, tecrübe ve emekleri sayesinde ortaya konulmuş olan eserlerdir. Bu eserler bilim, sanat, edebiyat, düşünce vb. yapıtlardan oluşur. Her toplum insanlığın ortak mirası için katkıda bulunmuştur. Tarihî eserler, mimari eserler, romanlar, bilimsel buluşlar ve resimler birer ortak mirastır.
- Aşağıdakilerden hangisi sanat alanındaki ortak miras öğelerinden biridir?**
- A) Sefiller - Victor Hugo
B) Ana - Maksim Gorki
C) Mona Lisa - Leonardo Da Vinci
D) İlahi Komedi - Dante Alighieri
6. Ortak miras öğelerinden biri olan Efes Antik Kenti'nin bulunduğu il aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Antalya
B) İstanbul
C) Ankara
D) İzmir

CEVAP ANAHTARI

TEST-1	1	2	3	4	5	6
	A	B	B	D	B	C

TEST-13	1	2	3	4	5	6
	A	D	A	B	A	C

TEST-2	1	2	3	4	5	6
	A	D	C	C	D	D

TEST-14	1	2	3	4	5	6
	B	D	A	A	D	D

TEST-3	1	2	3	4	5	6
	D	D	C	D	A	B

TEST-15	1	2	3	4	5	6
	C	D	D	A	B	D

TEST-4	1	2	3	4	5	6
	B	A	A	C	D	B

TEST-16	1	2	3	4	5	6
	A	C	B	B	C	D

TEST-5	1	2	3	4	5	6
	C	A	A	B	D	B

TEST-17	1	2	3	4	5	6
	C	C	B	B	A	D

TEST-6	1	2	3	4	5	6
	D	C	A	C	B	C

TEST-18	1	2	3	4	5
	B	B	B	C	A

TEST-7	1	2	3	4	5	6
	C	A	C	D	B	B

TEST-19	1	2	3	4	5	6
	B	D	C	B	B	D

TEST-8	1	2	3	4	5	6
	D	A	A	C	B	B

TEST-20	1	2	3	4	5	6
	A	A	B	D	C	C

TEST-9	1	2	3	4	5	6
	A	B	D	A	D	D

TEST-21	1	2	3	4	5	6
	D	A	C	D	C	C

TEST-10	1	2	3	4	5	6
	B	A	D	B	D	A

TEST-22	1	2	3	4	5	6
	C	A	B	C	D	A

TEST-11	1	2	3	4	5	6
	C	C	A	A	C	D

TEST-23	1	2	3	4	5	6
	B	C	D	A	C	D

TEST-12	1	2	3	4	5	6
	C	C	D	B	B	D